Lietuvos Nacionalinė M. Mažvydo Biblioteka

MŪSŲ PASTOGĖ

Registered at the G.P.O. Sydney for transmission by post as a Newspaper.

(XIX) 1968 — LIETUVOS LAISVĖS KOVOS METAI — Nr. 49 (1022) 1968 m. gruodžio 9 d.

REIKIA DIALOGO

Kad tarp senosios ir jaunosios kartos yra gana aiškus plyšys, tai šito visai nereikia įrodinėti. Bet čia jokia tragedija. Tarpas tarp jaunųjų ir vyresniųjų buvo ir greičiausia pasiliks visais laikais, tik gal šitas tarpas mums lietuviams už Lietuvos ribų kiek jautriau išgyvenamas, nes visi trokštame vardan tos pačios lietuvybės visas turimas lietuviškas jėgas kaip galint labiau suglaudinti vengiant pažiūrų, amžiaus ir net idėjų diferencijacijų. Ar tai įmanoma?

Atsakymai galėtų būti irgi labai skirtingi, žiūrint kaip ir kas bandytų į tai atsakyti. Tačiau bandymų pastangos, tegu ir be konkrečių rezultatų, vis tik pasiteisintų.

Pažvelgus į mūsų bendruomeninį gyvenimą atrodytų, kad būtų lyg dvi stovyklos: vyresniųjų, kurie vis dar įsikibę, jaunųjų akimis žiūrint, pasenusių ir atgyvenusių pažiūrų bet vis tik su viltim dirba tikėdami, kad viską paruošus vieną dieną ateis susipratęs jaunimas ir tęs jų pradėtą darbą. Iš kitos pusės jaunieji, nors materialiai dar daugumoje ir priklausydami nuo vyresniųjų, ypač tėvų, vis tik save laiko pranašesniais ir toliau pažengusiais taip kad jiems iš viso nesą ko skaitytis su tais, kurie viena koja jau grabe stovi. Tad kaip su tokiais ir bekalbėti...

Šiais laikais pasidaręs labai populiarus ir modernus terminas dialogas. Net ir tarp tokių, kuriuos skyrė neišmatuojami pažiūrų ir net neapykantos tarpai, šlan die užsimezgęs gana gyvas ir daug vilčių žadantis dialogas. Prisiminkime tik to dialogo ieškojimą tarp tikinčiųjų ir netikinčiųjų, tarp kapitalistų ir komunistų ir t.t. Kodėl ir mums neišvystyti dialogo tarp jaunosios ir vyresnės kartos? Gerai šiandie yra ir tas, kad tiek jaunieji, tiek ir vyresnieji vienas kitą mato, nes nematant neatsirastų vieni vieni kitiems priekaištų. Bet kodėl gi neišbandžius kito kelio, kuris vadinamas dialogu? O tai būtų tikrai sveikos pastangos, nes per atvirą išsikalbėjimą pamatytų viena ir kita pusė save iš arčiau ir bent žinotų, kur kas stovi.

Jeigu kadaise tarp vyresniųjų pačių ir buvo didelių skirtumų, sakysim, pozicijų arba intelektualiniais atžvilgiais, tai dabar tuos skirtumus jau išlygino bendras likimas ir amžius, ir visi jaučiasi kap viena lietuviška šeima. Gaila, šito savitarpio bendrumo jaunųjų tarpe gerokai trūksta. Imkime kad ir studentus. Nors ir kaip formaliai tęsiama studentų sąjungos egzistencija, bet ji kažkaip pati savy neturi gyvybės, nes trūksta kažko tokio, kas ją gaivintų. Studentų suvažiavimai nors ir vyksta kasmet, bet po suvažiavimo vėl visi atkrinta į savotišką snūduriavimą taip, kad gyvenime tos sąjungos net visai ir nesijaučia.

Su studentija tampriai rišiasi ir universitetus baigusieji. Bet ir čia nesimato to organiško ryšio su studentais, koks seniems akademikams yra netgi esminis. Vėl gi ir patys čia universitetus baigusieji. Jų būtų gana gražus skaičius, kad sudarytų gana efektyvų intelektualinį vienetą, kuris galėtų įnešti daugiau šviesos visame mūsų lietuviškame gyvenime. Tiesa, vietomis yra susidarę filisterių būreliai, bet keista, tarp jų ir senosios kartos akademikų irgi nėra ryšio.

Galimas daiktas, kad jau pribrendęs aukščiausias laikas tokio dialogo ieškoti tarp visų lietuviškų sluogsnių. Mes dažnai viešose ar privačiose diskusijose pasigaunam temų netgi labai tolimų nuo mūsų tiesioginių reikalų, bet kažkodėl vengiame liesti klausimų, kurie mums esminiai, tarsi jie patys savaime išsispręstų. Kiekviena problema pačių žmonių keliama ir tik tų pačių žmonių gali būti ir sprendžiama nelaukiant, kad kas kitas už mus spręstų.

(v.k.)

V. BERNOTAS

Politikos vingiuose

KARO BAZĖS ISPANIJOJE

Terminui baigiantis, J.A.V-bių karo bazės Ispanijoje pateko į naujus sunkumus. Ispanijos Franco, nepriklausydamas N.A.T.'ui nei simpatizuodamas sovietiškam blokui teisinasi, jog norėdamas išlaikyti neutralumą negalėsiąs prailginti karo bazių sutarties.

J.A.V-bėms šių bazių svarbumas ypač pastaruoju metu, kada Prancūzija pasitraukė iš N.A.T.O. yra labai aktualus. Karo bazės Ispanijoje įgalina Ameriką laikyti stiprias pajėgas Viduržemio jūroje, kur sovietų laivyno potencialumas didėja sykiu su Maskvos interesais Alžyre.

Ligi šiol Amerikai priklausė trys oro pajėgų ir viena didžiulė laivyno bazė. Tokie gynybos įrenginiai Amerikai kainavo apie 400 mil. dolerių. Neskaitant išlaidų militariniams įrengimams, J.A.V-bių pašalpa Ispanijai siekia 2.000 mil. dolerių ginklais bei medžiagom.

Šiuo metu karo bazių pratęsimo reikalai kabo ore. Franko sutiktų paaukoti neutralumą už amerikoniškus dolerius, jei Washingtonas vietoj siūlomų 250 mil. dolerių, mokėtų tris kartus daugiau.

AMERIKOS LAUKIA PASAULIO PROBLEMOS

Naujai išrinktą Amerikos prez. R. Nixon'ą laukia begalybė krašto vidaus ir tarptautinio masto problemų. Rasinės riaušės Amerikos viduje, artėjant vasarai, gali vėl išsilieti į paviršių. Pakilęs kriminalinių nusikaltimų procentas turės būt sprendžiamas tvirtos rankos, bei "law and order" pagrindais.

Tarptautinėje plotmėje prezidentas Nixon susidurs su neišspręsta Vietnamo problema. Jei Paryžiaus kalbos pasibaigtų tuščiom, kaip dauguma politikų mano, prezidentas gali imtis griežtesnių militarinių priemonių vedant metais užtrukusį konfliktą prie galo. Neramumai rytinėje ir vidurio Europoje sudaro nemažesnį rūpestį Amerikai. Sovietų agresija Čekoslovakijoje, bei Maskvos pakilęs apetitas skverbtis į Rumuniją ir galbūt Jugoslaviją nepaliks prez. Nixono sėdinčio sunėrus rankas. Jugoslavijos prezidentas Tito iš anksto perspėjo tautą, kad ginsis prieš sovietišką agresiją ligi paskutiniųjų.

Tuo reikalu Jugoslavijos gyventojams išduoti ginklai ir ruošiami partizanai prailgintam karui. Jei jugoslavams svarbus nepriklausomumas, tuo labiau J.A.V-bėm svarbi Jugoslavijos strateginė padėtis.

Nemažesnį rūpestį prez. Nixonui sukels įvairios sovietiškos išdaigos Berlyne. R. Nixon tuo tarpu nemano, kad po nepasisekusios aferos Čekoslovakijoje, sovietai rizikuotų blokuoti Berlyno koridorių.

Artimuose rytuose R. Nixon pramato patį didžiausią pavojų, jei sovietiškas piautuvas su kūju maišytųsi žydų-arabų reikaluose. Naujasis prezidentas yra nuomonės, ka Artimieji rytai vėl gali užsiliepsnoti. Tokiu atveju didžiausiu karo provokatorium būtų laikoma Maskva, nes visi Washingtono prašymai mažinti ginklų tiekimą Naseriui buvo ignoruojami Maskvoje. Privačiai prez. Nixon yra pasakęs, kad atnaujintame žydų-arabų kare visas pasaulis gali atsidurti pavojuje. Dėl to ir Sov. Sąga turėtų žinoti, kad karas Artimuose rytuose gali baigtis branduolinių ginklų persvara.

— ★ —

Jungtinės Tautos, ligi šiol patruliavusios žydų-arabų pasieny, jaučiasi bejėgės, kada karo įtampa kas dieną didėja ir nauji susišaudymai plečiasi.

Egipto Nasseris nemano tartis su Izraeliu, žydai neatiduos arabams užkariautų teritorijų, o Izraelis negalvoja pasitraukti kol Nasseris nepasirašys nepuolimo sutarties ir nepripažins Izraelio valstybės.

Sueso kanalas virš metų uždarytas. Nustojimas Sueso ekonominiai apsunkina Egiptą ir daug sunkumų sudaro Maskvai vežant ginklus į Vietnamą. Sovietų laivynui dauginantis Viduržemio jūroje, Nilo upės žiotyse atsirado sovietiški laivai specialiems uostų gilinimo darbams. Atseit, sovietai pasiruošę pravalyti Sueso kanalą, tik dar nesiruošia rizikuoti nežinodami reakcijos žydų valdomoje rytinėje kanalo pusėje.

LATVIAI JUNGTINĖSE TAUTOSE

Latvijos 50 metų nepriklausomybės sukakties dieną — lapkričio 18, apie 18 latvių studentų New Yorke suėjo į Jungtinių Tautų pastate publikai skirtą galeriją ir pradėjo šaukti "laisvės Latvijai!!" kaip tik tuo metu kai buvo svarstomas raudonosios Kinijos priėmimo į Jungtines Tautas klausimas. Kai sargai tuos sučiupo išvesti kitoj vietoj kiti pradėjo šaukti "Sustabdykite sovietinį genocidą!". Dar kit jaunuoliai stengėsi ištiesti plakatą su įrašu "Išlaisvinkite okupuotą Latviją". Demonstrantai buvo suimti ir kiek patardžius paleisti.

Viršuje:

Lapkričio 9 Geelonge Melbourno Dainos Sambūris, vadovaujamas A. Čelnos ir Geelongo Liet. Choras, vad. J. Juškos, susitiko bendram koncertui. Tai bene buvo pirmoji ir taip pavykusi Viktorijos lietuvių dainų šventė. Prie to dar prisidėjo ir Geelongo "Suktinis" — tautinių šokių grupė, vad. p. Bungardos. Gruodžio 1 d. su tomis pačiomis jėgomis buvo surengtas koncertas Melbourne tik su tuo skirtumu, kad programoje vietoj "Suktinio" tautinius šokius atliko "Klumpakojis", vad. A. Šimkaus.

Nuotraukoje bendra Melb. Dainos Sambūrio ir Geelongo Liet. Choro nuotrauka su taut. šokių šokėjais prieky. Vidury matosi abiejų chorų dirigentai iš kairės J. Juška ir A. Čelna.

PRIEŠ 20 METŲ

Kada Kinijoje Čiangkaišeko armija patiria didelius pralaimėjimus kovose su komunistais, vakaruose kyla rūpestis kuo pasibaigs pilietinis Kinijos karas. Politinis chaosas Kinijoje nemažesnį rūpestį sukelia Maskvoje. Stalinas nesitikėdamas komunistų laimėjimo neskuba Mao Tse-tungui į pagelbą. 1948 metų pabaigoje rezultatai darosi aiškūs: sutriuškintos nacionalistinės armijos likučiai persikelia į Formozos salą. Pilietinio karo laimėtojas Mao Tse-tungas užvaldo visą Kiniją. Komunistams perėmus viršų, Stalino pažiūros Kinijos atžvilgiu keičiasi. Sovietų Višinskis ir Molotovas nedelsiant pripažįsta maoistų vyriausybę ir ragina vakarus užmegsti santykius su Pekinu. Kremliaus visokeriopa parama, visomis priemonėmis plaukia į Pekiną. Stalino apskaičiuota investicija Kinijoje grindžiama sovietiškais interesais Azijoje: kas maoistams priklauso šiandieną, eventualiai ateity priklausys Stalinui. Per Kiniją sovietai tikisi atidaryti į vakarus ne tik užpakalines duris, bet ir langą.

Maoistų laimėjimai Kinijoje, vakaruose sutinkami su rūpesčiu ir rezignacija. Nei Londonas, nei Washingtonas neskuba į Pekiną. Pekino vyriausybės pripažinimo klausimu vakarai laikosi rezervuotai. Amerikos steito sekretoriui Achesonui aišku, kad kartą pripažinus Pekino režimą strateginiai svarbi Formozos sala, pagal Yaltos susitarimą, turėtų pereiti Kinijos šeimininkui. Klausimas iškilo kas teisėtas šeimininkas? Žiūrint iš Washingtono, tokiu šeimininku buvo laikomas Čiangkaišekas, žiūrint iš Maskvos — Mao Tse-tungas..

Dėl to iki dabar randasi dvi Kinijos ir du šeimininkai.

Įvykiai pasaulyje

KUBOJE RUOŠIASI NAUJAI REVOLIUCIJAI

Turimomis žiniomis dabartinės komunistinės Kubos teritorijoje formuojasi nauji revoliuciniai daliniai, kaip kad senais laikais revoliuciją pradėjo dabartinis diktatorius Fidel Castro, tik šį kartą revoliucija rengiama prieš Castro ir jo komunistinį režimą.

Kubos pabėgėliai Amerikoje informuoja, kad yra pasitraukusių iš dabartinės Kubos armijos visa eilė aukštų vadų, net tų pačių, kurie kadaise petys į petį kovojo už Kubos išlaisvinimą drauge su Castro. Revoliuciniai daliniai telkiasi Kubos kalnuose neprieinamose vietose, iš kur žadama pradėti ofensyvą. Kad pastotų kelią naujiems sukilėliams, Kuboje dabar vykdoma masiniai areštai, kas dar labiau paskatina gyventojus pasitraukti ir dėtis su revoliucionieriais.

— ★ —

Mūsų diplomatui ir ministeriui Ernestui Galvanauskui paminklinį antkapį paruošė skulptorius A. Mončys. Paminklas jau pastatytas ir juo kaip meno kūriniu plačiai gėrimasi. Min. E. Galvanauskas mirė pereitais metais ir palaidotas Prancūzijoje netoli Paryžiaus.

— ★ —

Ispanijoje falangistų partija, kurios remiamas laikosi Franco diktatūrinis rėžimas dar nuo pat Ispanijos pilietinio karo, paskutiniu metu reikalauja krašte leisti veikti ir kitoms politinėms partijoms, net ir toms, kurios būtų opozicijoje valdžioje esančiai partijai. Tuo tarpu Ispanijoje tėra legali tik viena falangistų partija.

— ★ —

Austrijoje suimta eilė aukštų valdžios pareigūnų, kaltinamų šnipinėjimu komunistinių kraštų naudai. Matyt, eilę jų išdavė iš Čekoslovakijos pabėgėlis, kuriam šita šnipų afera buvo žinoma.

— ★ —

Vietname raudonieji plečia savo ofensyvą. Matyt, mėnesio bombardavimų pertrauka leido jiems savo ginklų ir žmonių išteklius sustiprinti. Amerikiečiai ir pietų vietnamiečiai pasirengę atremti masinę raudonųjų ofensyvą.

— ★ —

Iš Australijos raketų laukų — Woomeros pereitų savaitę paleista sudėtinė erdvių raketa tik dalinai pavyko išleisti. Trečioj stadijoj raketa nustojo veikusi ir neiškilo į erdves. Nežiūrint to technikai ir mokslininkai vis tiek laiko bandymą pavykusiu.

— ★ —

Japonai pastatė pusiau automatinį prekinį laivą, kurį aptarnauja tik pusė tiek jūrininkų, kiek noramliai reikėtų tokio dydžio laivui.

— ★ —

Raudonosios Kinijos viršūnės ieško kontaktų su prez. R. Nixonu, kuris perims pareigas ateinančių metų sausio 20 d. Siūlomas susitikimas ir susitarimas dėl taikingo sugyvenimo. Siūloma pasimatymą Varšuvoje praslinkus mėnesiui po prezidentinių pareigų perėmimo.

— * —

Japonai jau baigia statyti savo pirmąjį atomine energija varomą prekybinį laivą.

— ★ —

Pastebėta, kad Venecijos miestas Italijoje labai sparčiai grimsta ir inžinierių apskaičiavimu po metų Venecija bus "vaiduoklių miestas".

— ★ —

Apskaičiuojama, kad nuo 1961 metų iki šių metų rugsėjo 21 d. Vietnamo kare per aštuonerius metus žuvo apie pusė milijono vietkongo partizanų ir šiaurės Vietnamo karių. Amerikiečių žuvo 28.211 ir sužeistų — 176.456.

— ★ —

Kanados spaudoje paskelbta, kad užimant Čekoslovakiją vienam sovietų tanke, kurį uždegė čekai patriotai, žuvo lietuvis sovietų kareivis, Jis lektuvu buvo išgabentas laidoti į Vilnių.

— ★ —

Italijos komunistų partija pareiškusi, kad tik tada dalyvausianti Maskvos organizuojamoje pasaulio komunistų partijų konferencijoje, jeigu bus atitraukta iš Čekoslovakijos sovietinė kariuomenė.

— ★ —

Vienoje jojimo mokykloje Amerikoje kilo gaisras, kurio metu žuvo apie 100 arklių. Du šiaip taip išsigelbėjo iš ugnies, bet gatvėje buvo suvažinėti.

★

Automobilis šiandie yra laikomas modernaus gyvenimo simboliu. Kiek ir kokiuose kraštuose pagaminama automobilių?

1967 metais Amerikos Jungtinės Valstybės pagamino 7.400.000 automobilių, Vak. Voketija — 2.300.000, Prancūzija — 1.800.000, Anglija — 1.550.000, Italija — 1.400.000, Japonija — 1.400.000, Kanada — 700.000, Australija — 300.000, Sov. Rusija — 250.000, Švedija — 200.000.

NAUJI LIETUVIAI GYDYTOJAI

Gruodžio 2 d. australų spaudoje buvo paskelbta mediciną baigusių Sydney universitete rezultatai, jų tarpe užtinkame ir lietuvius Rūtą Kavaliauskaitę ir J.G. Grudzinską. Abu jaunuosius gydytojus sveikiname linkėdami geriausios sėkmės.

ANAPUS OKEANO

JONAS SOLIŪNAS

KAIP SUPRASTI

Čikagoje neseniai įvyko Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas. Jame buvo padaryta eilė pranešimų, išklausyta daug kalbų, nominuota beveik tie patys žmonės kaip ir seniau į Tarybą. Iš šios tarybos sudėties bus išrinkta ir naujoji ALTo valdyba.

Taip maždaug skamba trumpa žinutė apie vieno mūsų laisvinimo veiksnių svarbų suvažiavimą. Jis buvo, praėjo ir nieko konkretaus nebeliko.

Dievaž, nesinorėtų ir neapsimokėtų net paminėti to ALTo suvažiavimo. Tačiau knieti padaryti keletą pastabų dėl pačių ALTo valdybų ir tarybų sudarinėjimo ir neišbrendamos tradicijų balos, į kurias šiandien patekęs visas ALTas.

Visų pirmiausia jau pats ALTo sudarymo būdas yra pasenęs. Galbūt delegavimo keliu būtų teisu ir praktiška sudaryti organizacijos vadovybę ten, kur tos organizacijos skaitlingumas yra mažas ir jėgos ribotos. Tačiau Šiaurės Amerikoje yra užtektinai lietuvių, jog jie pajėgtų šį organizacinį darbą atlikti visapusiškai. Dar vis turime užtektinai ir bendruomenės narių ir galvojančių veikėjų.

ALTo noras sudarinėti tarybą ir valdybą delegavimo keliu yra greičiausiai baimės, o ne laiko reikalavimų išdava. Mūsų seneliukai veikėjai, dažniausiai ankstyvesnų emigrantų žmonės užsispyrusiai nori išlaikyti esamą status quo. Jiems nesvarbu, kad nuo tų jų pastangų ALTas ne tik kad nyksta,bet ir silpnėja sava inteligencija. Jiems nesvarbu, jog ateis laikas, kada verkte verksime naujų žmonių, bet jų nebus, nes dabar nebesirūpinama naujų jėgų auginimu ir įvedimu į lietuvių politinę veiklą. Pagaliau mūsų pasenusiems ALTo veikėjams atrodo, mažai rūpi ir tarybos bei valdybos sudarymo demokratiškumas. Atrodo, kad vadovaujamasi šūkiu — mums nesvarbu jūsų norai, mes veikėjaujame ir deleguojamės patys save kaip mums patinka.

Paradoksiškai skamba: gyvename viename demokratiškiausių kraštų, bet nesinaudojame to krašto teikiamomis laisvėmis. Juk nėra abejonės, jog delegacijos būdu sudarinėjimai įvairių vadovaujančių veiksnių yra ne kas kita, o tik atėmimas iš piliečio jo šventos teisės — balsavimo.

ALTas serga ir dėl kitokių priežasčių. Nėra paslaptis, jog seniau atvykusių emigrantų lietuvių tarpe kažkodėl vyravo tam tikra neapykanta. Tai greičiausia psichologinis reiškinys. Seniau ALTą išimtinai sudarė senosios kartos emigrantai. Jie bet kokį ALTo sudemokratinimą atmetė motyvuodami, jog "dypukai" nori atimti iš jų valdžią ir išstumti iš visuomeninio darbo. Už tat jie laikėsi kaip skęstantis šiaudo ALTą sudaryti delegavimo būdu.

Tokį sudarinėjimo būdą skatino ir senosios kartos visuomeninio gyvenimo organizacinė struktūra. Mes, naujieji ateiviai čia radome visą eilę organizacijų, kurių veiklon niekas mūsų neviliojo — nei skanūs kopūstai su dešromis, nei pagaliau turtingi organizacijų iždai. Toks mūsų naujųjų ateivių nesiveržimas į esamas organizacijas ir buvo tų organizacijų paskatu visomis priemonėmis išlaikyti savo delegavimą į ALTo vadovaujančius organus. To paseka? Keletas organizacijų turi net vargo į ALTo tarybą surasti pakankamai atstovų. O ką bekalbėti apie tokių atstovų tinkamumą vadovauti?

Tiesa, laikas padarė savo. Dalis organizacijų savo atstovais buvo priverstos deleguoti "dypukus". Naujo kraujo dėka ALTas truputį pasikeitė, bet atjaunėjo nedaug, nes ir atstovai iš naujų jų ateivių nebuvo pirmos jaunystės. Už tat nenuostabu, kad ALTas pasiekė savo kulminacinį tašką. Tai liudija ir paskutinysis suvažiavimas.

Žodis dėl ALTo delegatų kokybės. Ši daugiau svarbi, nei jų kiekybė. Jei dėl kiekybės altininkai dar šiaip taip išsiverčia, tai dėl kokybės jų visos pastangos sudūžta į aštrias realaus gyvenimo uolas.

Faktinai šiuo metu nedaug tikrų politikierių ALTo taryboje ir beturime. Tačiau čia rasime užtenkamai senukų pensininkų, paprastų šeimininkių, keletą studentų ir net vieną... aktyvų sportininką! Iš tokios mišrainės atrodo turėtų būti sunku sudaryti pačią ALTo vyriausiąją valdybą. Nieko panašaus! Valdyba ir vėl bus sudaryta iš maždaug tų pačių žmonių. Spėju, kad Washingtonan į "svarbius pasitarimus" su šio krašto vyriausybės atstovais ir vėl važiuos vienas inžinierius ir pora persenusių laikraščių redaktorių.

Atsistojus prieš esamą padėtį vaizdas darosi niūrus; vietoje energingos, gyvenimiškos ir demokratiškos organizacijos matome nusidėvėjusią grupę žmonių, besistumdančių be didesnio tikslo po mūsų visuomeninės veiklos areną. Toks betikslis veikėjavimas, kaip spauda rašo, yra ir nuostolingas, nes dabartinis ALTas išleidžia vieną trečdalį aukų raštinės išlaidoms, vieną trečdalį kelionėms ir tik vieną trečdalį pagrindiniams veiklos reikalams.

Visuomenė, matydama tokią finansinę apyskaitą, žinoma, ne tik suabejoja ALTo veikla, bet ir nutraukia aukas. Gi aukos yra kraujas, palaikąs ALTo gyvybę.

Bendrai, ALTas savo atstovų skaičiumi, veikla, ir pajėgumu yra panašus į kitą mūsų veiksnį — VLIKą, apie kurį prie progos taip pat užsiminsime.

KĘSTUTIS KEBLYS

Valstybingumas ir tautiškumas

(Tęsinys iš pr. M.P. Nr.)

Netenka daug įrodinėti, kad mūsų veiksniai, išskyrus Bendruomenę, yra, tam tikra prasme, nedemokratiški. Šio krašto ALTas, o ypatingai pasaulinis VLIKas, tiesioginiai neatstovauja išeivijos visuomenės ir nėra jai tiesioginiai atsakingi. Todėl visuomenė yra beveik bejėgė tarti savo žodį apie tai ką veiksniai veikia ir kas juose veikia. Tuo labiau bejėgė jaučiasi aktyvioji mažuma, "tautininkai". Neturėdami progos savo nuomonę pareikšti rinkimų urnose, savo įsitikinimus jie reiškia aštria kritika. Negalėdami mūsų politinės jėgos pakeisti iš vidaus, jie puola to mūsų establišmento tvirtovės sienas iš lauko karčiu protestu, dažniau labiau piktu, negu konstruktyviu. O kaltinimais matuotas piktas protesto žodis neveda į dialogą, bet į kivirčą. Galima abejoti ar "tautininkai", skelbdami savo pažiūras protesto žygiais ir kritika, eina teisingu keliu. Tačiau nerealu būtų tikėtis, kad jie rodytų besąlyginį lojalumą ir solidarumą institucijoms, kurių sąranga atima jiems galimybę savo pažiūras įgyvendinti demokratišku procesu.

Antroji priežastis, vedanti du naujuosius mūsų visuomenės polius į griaunantį skilimą, yra pozicijų suabsoliutinimas ir tikslų bei priemonių sumaišymas. Čia kalti, jei kaltės ieškosim, "valstybininkai". Daugumos pozicija, paprastai suformuluojama politinių veiksnių, ar ji liestų principo pritaikymą laikoma tiesa, kuri turi būti visų priimama ir be kompromisų vykdoma. Atrodo, kad dažnai operuojama parafrazuotu evangelijos posakiu: "Kas ne su manimi, tas prieš Lietuvą". Nesvarbu, ar "su manimi" reikštų principinį pasisakymą už Lietuvos išlaisvinimą, ar nuomonę apie Vasario 16 minėjimo aukų paskirstymą. Suabejojimas veiksnių Clevelando rezoliucijų tikslingumu yra laikomas nusiangažavimu laisvės kovoj. Skirtinga nuomonė politinės akcijos krypties klausimu laikoma pasitarnavimu komunizmui. Manoma, kad jei yra vienas tikslas, tai tėra galimas tik vienas kelias, to tikslo siekiant, tik viena nuomonė, tą tikslą aiškinantis. Toksai karingas dogmatizmas, kuris nepripažįsta mažumai teisės pareikšti savo nuomonę net periferiniuose klausimuose, aišku, užkerta kelią skirtumų išsiaiškinimui, ramiam, kultūringam išsikalbėjimui.

Jei naujoji mūsų visuomenės poliarizacija tereikštų vien paprastą nuomonių skirtumą, nereikėtų daug rūpintis. Tačiau mes jau nebepasitenkinam ramiu savo pažiūrų dėstymu. Kai jau nebesiekiame vieni kitų įtikinti, o stengiamės vieni kitus perrėkti ar vieni kitiem užčiaupti burnas, tuomet konfliktas nustoja darbingų debatų pobūdžio ir reiškia skilimo pradžią. Naujasis mūsų visuomenės pasidalinimas, ne skirtingų minčių įnašo potencialu, bet realiai pasireiškiančiu skaldomuoju momentu, atneša į Lietuvių Bendruomenę naujas problemas, naujus pavojus. PLB organai ir kraštų LB valdybos turi jausti pareigą šiuos reiškinius analizuoti ir iškylančias problemas spręsti ne emocijų diktuojama reakcija, bet gerai išmastyta veikla.

Šias problemas ir iš jų kylančius pavojus Bendruomenei galima suvesti į du aspektus. Pirma, "valstybininkų" peršamas politikos primatas sudaro pavojų Bendruomenei per daug supolitikėti, apleidžiant kultūrinio darbo barus. Antra, valstybingumo — tautiškumo realių apraiškų įtampa veda į bereikalingą erzelį, tarpusavio kivirčus, grasina neatstomai suskaldyti Bendruomenę ir iš lietuviško darbo lauko išskirti kūrybingą mažumą. Į šiuos aspektus reiktų pažvelgti atskirai.

Valstybingumo pervertinimas tautiškumo sąskaiton praktiškai reiškia kultūrinio darbo subordinavimą politinei akcijai. "Valstybininkai" mėgina įrodyti, kad vienintelis prasmingas darbas išeivijoje yra kova už politinę laisvę. Argumentuojama, kad ne laikas yra rūpintis kultūriniais dalykais — literatūra, muzika, menu, moksl u — kuomet vyksta žūtbūtinė kova už laisvę. Kai patrankos gaudžia, sako, mūzos tyli. Totalinėj kovoj reikia totalinės mobilizacijos. Todėl, geriausiu atveju, kultūrinė kūryba leistina tik tiek, kiek ji tiesioginiai pasitarnauja laisvės kovai, politiniam momentui.

Tokia kraštutinio valstybingumo argumentacija neįtikina. Jei iš tikrųjų, būtume rimtam karo stovy, tuomet gal ir galėtume laikinai užmiršti lituanistinį švietimą ir operą. Tačiau juokinga 1968 metais, nors ir laisvės kovos vardu vadinamais, skelbti visuotinę kultūrininkų mobilizaciją politinei kovai. Argumentai, kad partizanai, paėmę ginklą, sukrovė neužbaigtas disertacijas ir simfonines poemas lentynon, tiktų tik tuomet, jei mūsų kova bent truputį būtų panaši į partizanų kovą. Gi dabar mūsoji laisvės kova yra daugiau gražbylystė, negu realybės apibūdinimas. Mūsų kova yra ne kas kita, kaip sunki, lėta, galo nematanti politinė veikla. Ne mūšis karo lauke, o daugiau šaltasis karas. Todėl nėra ko ir kalbėti apie mūzos nutilimą prieš politines prakalbas ir žygius į senatorių raštines Washingtone. Dar neatėjo laikas visuotinei mobilizacijai. Mūsų dabartinėj situacijoj dar puikiai sutelpa ir tautinių šokių šventė šalia žygio į Jungtines Tautas, ir poezija šalia Valiuko rezoliucijų, ir dramos festivalis šalia veiksnių konferencijos, ir "Aidai" šalia "Eltos" biuletenio.

Atrodytų, kad nėra jokio pavojaus Bendruomenei pasiduoti tokiai silpnai argumentacijai, "valstybininkų" pastangoms subordinuoti tautinės gyvybės reikalus valstybingumo principams. Tiesa, Bendruomenė dar tebesilaiko tvirtai užsiangažavusi darbui kultūriniam dirvone. Tačiau negalima nepastebėti kartais išryškėjančių tendencijų Bendruomenės kultūri-

(Nukelta į psl.3)

LATVIŲ KULT. DIENOS

Šiais metais Australijos latviai turės savo 18-sias Kultūros Dienas Sydnėjuje. Nuo 1951 metų šios Kultūros Dienos šiais metais vyks jau penktą kartą Sydnėjuje. Ligi šiolei Latvių Kultūros Dienos vyko po keturis kartus Adelaidėje ir Melbourne, tris kartus Brisbane, kartą Perthe ir kartą Christchurch mieste, N. Zelandijoje drauge su to krašto latviais.

Aštuonioliktosios Latvių Kultūros Dienos prasidės gruodžio 27 d. Jungtinė dailės ir išdirbinių paroda bus atidaryta Australia Square pastate septintame aukšte. Jos atidarymas 1.15 val. p.p. Atidarymo koncertas tos pat dienos 7 val. vak. konservatorijos salėje.

Paroda bus atidaryta gruodžio 28,30 ir sausio 2,3 dienomis nuo 10 iki 5 val. p.p.

Kultūros Dienų atidarymas įvyks gruodžio 27 d. konservatorijos salėje prieš pat koncertą. 7 val vak. Koncerte bus išpildomi latvių kompozitorių kūriniai su balsiniais ir instrumentaliniais solistais.

Tautinių šokių festivalis įvyks gruodžio 28 d. 7 val. vak. Sydnėjaus Town Hall. Festivalis gali užtrukti apie keturias valandas. Jame dalyvaus apie 300 šokėjų iš įvairių Australijos vietovių.

Latvių Dainų Šventė įvyks gruodžio 30 d. irgi Sydnėjaus Town Hall. Programoje tradicinės ir kompozitorių sukurtos choralinės dainos. Bus išpildoma pavienių balsų (vyrų ir moterų) ir jungtinių chorų dainos. Koncerte dalyvaus apie dešimt latvių chorų, kurių vienas net iš N. Zelandijos. Tuo ir bus užbaigtos Kultūros Dienos Sydnėjuje ir po koncerto bus iškilmingai įteikta vėliava organizaciniam komitetui, kuris būsimas Kultūros Dienas (kitoms Kalėdoms) surengs Perthe (Vak. Australijoj).

Lietuviai, kurie nevyksta į Lietuvių Dienas Adelaidėje, kviečiami dalyvauti Latvių Kultūros Dienose Sydnėjuje.

AMERIKA ADELAIDIŠKIO AKIMIS

VLADAS DUMČIUS

Tęsinys

KELIONIŲ ĮSPŪDŽIAI

DIDYSIS KANJONAS

....

Daug knygų įvairiomis kalbomis yra ir dar bus prirašyta apie šį nuostabųjį kanjoną. Jo tyrinėjimas reikalauja daug kantrybės, bet kartu ir labai įomus geologinis darbas.

Čia noriu nors trumpai supažindinti skaitytojus su šiuo gamtos stebuklu. Mielas Dievulis svieto pradžioje atskyręs vandenis nuo sausumos tik apytikriai nurodė upėms vagas. Atsitiko taip, kad Colorado upei papuolė bloga vieta: reikėjo savo vandenis jai nešti per kalnus ir vagą išsikasti pačiai. Geologai pagal vandens debitą ir iškastos žemės tūrį nustato, kad Didžiojo Kanjono kasimas truko apie devynis milijonus metų! Seniau Colorado upė buvo vandeningesnė ir savo kasimo įkarštyje nunešdavo į Meksikos įlanką per vieną parą apie 500.000 tonų smėlio, dumblo ir visokių šapų. Įsivaizduokite sau kalnų tarpeklį: siauriausioje vietoje keturios mylios, plačiausioje — 18 mylių, o ilgis 217 mylių! O koks manote gylis? O gi viena mylia su biškiu.Tai bent griovelis! Nilo slenksčiai Afrikoje, Terekas Darjalo dauboje Kaukaze, Inn Austrijoje šitam negali prilygti. Mikroskopiniai jį tegaliu palyginti su Jėsios upeliūkščiu prie Kauno, kuris irgi labai giliai įsirausęs į žemės sterblę ir turi aukštus krantus. Didysis Kanjonas tai Motinos Žemės gimimo metrikų knyga. Kaip ir kiekviena pagyvenusi moteris slepia metus, taip ir žemė slepia savo amžių nuo savo vaikų. Trys iš penkių žemės vystymosi erų matomos mylios gilumoje. Pirmosios uolos, susiformavusios prieš daugelį milijonų metų matomos kanjono sienose. Šešios iš esamų septynių klimatinių juostų užtinkamos jos šalutiniuos tarpekliuos, į kuriuos saulės spinduliai patenka tik labai trumpam dienos metu ir tai tik vidurvasarį. Nuo neatmenamų laikų jo ribose gyvena penkios indėnų giminės. Amerikonai vengia juos kibinti ir palieka ramybėj, kad tik kuo lgiau išlaikius aplinkos autentiškumą. 60 rūšių įvairių žvėrelių, 250 rūšių paukščių ir 25 rūšys ropojančio sutvėrimo dar nuo priešistorinių laikų kanjoną skaito savo namais.

Pirmasis baltas žmogus ispanų keliautojas Don Lopez de Cardenas 1540 metais savo akis paganė stebuklingo grožio vaivorykštės spalvų žaisme. Saulėlydžio metu, kada spinduliai žemu kampu atsimušę į tarpeklio uolas lūžta ir nudažo kitas uolas šviesos spektro spalvomis visai taip, kaip kad žiūrint pro trikampę prizmę. Tas neaprašomas grožis privertė mane užsimiršti strėnas, kurios labai skaudėjo po ilgo sėdėjimo autobuse. Vaizdingumo dėlei prileiskim buvo šitaip. Colorado upė, surinkusi vandenis iš dalies Utah, Montanos valsčių, iš viso Colorado, Arizonos ir iš dalies Nevados, labai didžia jėga grovė kalnus ir rausė sau vagą. Jai į talką atėjo penkios žemės galybės — saulė, vėjas, lietus, šaltis ir vulkanai. Darbai buvo padalinti taip: saulė kaitino uolas, kad jos sproginėtų, plyštų, aižėtų; lietus viską atmirkydavo ir visokius plyšius sąžiningai užpildydavo vandeniu; šaltis negailestingai viską plėšydavo; vėjas mažus gabalus sušluodavo žemyn. Jis tuo pačiu ėjo ir skulptoriaus pareigas — uolų briaunas obliavo, tašė, skaptavo, zulino. Sunkius akmenis iš apačios kėlė į viršų vulkanai. Colorado upė, kaip kontraktorius trūsėsi apačioje. Ji savo milžiniška srove tarsi piūklu piovė sau vagą, lygino dugną ir pati viena viską nešė į Meksikos įlanką. Padirbėjus vieną kitą milijoną metų vyriausias bosas laikas pamatė, kad Kanjonas pradeda įgauti formą. Tuo metu dar žemėje nebuvo žmogaus, prakaito, unijų, taksos, muitų ir viršvalandžių. Darbas ėjo be sustojimo įskaitant ir sekmadienius. Sunkiausia būdavo su granitu. Jį vulkanai įkaitindavo iki raudonumo ir spiaudavo į viršų. Colorado upė tuojau siūbterėdavo sriautą vandens ir kaip tikras Slabotkės gaisrininkas viską ščyrai gesino. Granitas sprogdavo puikiausiai! Tai atseidavo žymiai pigiau, negu žmogui su dinamitu. Karštą lavą upė šaldė ir tarsi sūrius padžiovė daubose.

Slinko metų milijonai, kol Kanjono statybos darbai buvo užbaigti. Kontrastų vaizdo srityje, kur uolos per pusę mylios kaip siena stačios, galima aiškiai matyti vulkaninių pelenų ir lavos klodus. Ant jų vėl eilė granito, smiltainio ir minkštos mėlynos uolienos. Tas visas sumuštinis apteptas kelių šimtų pėdų storio raudonu moliu ir iš viršaus prislėgtas gražiu pušynu. Daug kartų po žemės drebėjmų Colorado upės vaga buvo užversta. Ji kilo, pripildė aplinkinius tarpeklius ir daubas. Atsirado nepaprastas vandens masės spaudimas, kuris tūkstančius metų rideno sunkias uolų nuolaužas, kol upės dugnas vėl buvo išvalytas. Taigi teisingai ir Maironis pasakė —

"Nebeužtvenksi upės bėgimo..."

(Nukelta į psl.3)

LIETUVIŲ DIENOSE

SU SKAUTAIS

Viena iš seniausiųjų lietuviško jaunimo organizacijų, skautai, šiemet irgi švenčia savo 50-ties metų įsikūrimo Lietuvoje sukaktį. Tiek Lietuvoje, tiek tremtyje per skautų eiles perėjo tūkstančiai lietuviškojo jaunimo, kurie išliko ištikimi savo tautai. Visuose Australijos lietuvių sambūriuose ir vietovėse rasime eilę buvusių, ar tai Lietuvoje ar kitur, skautų, kurie nors ir jau būdami vyresnio amžiaus, išliko skautais savo dvasioje ir dažnas iš jų eina įvairias pareigas mūsų visuomeninėje veikloje.

Šiuo metu Australijos lietuviai skautai, visose apylinkėse ruošiasi dalyvauti artėjančiose Lietuvių Dienose Adelaidėje ir po jų įvykstančioje Jubiliejinėj Stovykloj. Stovykla įvyks 1969 m. sausio 3-13 dienomis, Mt. Crowford pušyne, apie 45 mls. nuo Adelaidės. Ši stovykla bus puiki proga mūsų skautiškam jaunimui pabuvoti gamtoje, pasimokyti skautavimo, pabendrauti savo lietuviško jaunimo tarpe, žaisti, dainuoti, dalyvauti pašnekesiuose ir varžybose ir tuo sustiprinti savo tautinę dvasią, lietuvių kalbos mokėjimą ir prisirišimą prie savo tėvų tautos.

Laike Lietuvių Dienų Adelaidėje rengiama skautiškos spaudos paroda kuri bus Lietuvių Namuose. Apžiūrėję Australijos Lietuvių Muziejų, kuriame rasime daug vertingų eksponatų ir kuris yra išgarsėjęs ne vien Australijos bet ir laisvojo pasaulio lietuvių tarpe, aplankysime ir ten pat rengiamą skautų spaudos parodą kurią, kaip ir Muziejų, tvarko mūsų žymusis muziejininkas sktn. J. Vanagas.

Adelaidės Lietuvių Katalikų Centro patalpose rengiamoj foto mėgėjų parodoje taip pat bus išstatyta ir iš J.A.V. gauta Skautų Sąjungos 50-ties metų jubiliejinė foto paroda, kurią kaip ir mūsų menininkų Meno Parodą verta aplankyti, nes iki šiol Amerikos lietuvių parodos čia neteko matyti.

Iš Australijos lietuvių visuomenės skautai laukia daugiausiai moralinės paramos tiek jiems dabar besiruošiant į savo stovyklą, tiek Lietuvių Dienų metu atsilankant į skautų organizuojamas parodas, tiek laike stovyklos juos aplankant prie palapinės Mt. Crowford miške.

J.M.

Lietuvių Dienos Adelaidėje

(L.D. Prezidiumo Informacija)

GRUODŽIO 26 D.

8.00 val. v. Jubiliejinių Metų Meno parodos uždaras apžiūrėjimas (vien lietuviams): 91 Melbourne St., North Adelaide Robert Bolton Gallery.

GRUODŽIO 27 D.

11.00 val. ryto sportininkų pamaldos Šv. Kazimiero Kopplyčioje. Gieda Adelaidės vyrų oktetas "Klajūnai";

3.00 v. p.p. Lietuvių Dienų ir Sporto Šventės Atidarymo iškilmės. Tuoj po iškilmingo atidarymo jungtiniai tautiniai šokiai ir pirmosios rungtynės Forestville Stadione.

Dalyvauja visi sporto klubai ir tautinių šokių grupės;

7.00 val. v. Australia Hall (Angas St., Adelaide) Literatūros ir Dainos Vakaras. Dalyvauja rašytojai M. Malakūnienė, J. Mikštas, V. Kazokas ir Pulgis Andriušis, solistai G. Kalpokas, N. Masiulytė ir G. Vasiliauskienė; Lithuania choras, diriguojamas V. Šimkaus čia stato B. Budriūno kantatą "Tėviškės Namai".

GRUODŽIO 28 D.

7. 00 val. vakaro Adelaide Town Hall Dainų Šventė. Dalyvauja 7 chorai, per 250 dainininkų. Pirmoj daly pavieniai chorai, antroj — jungtiniai moterų, vyrų ir mišrūs chorai.

GRUODŽIO 29 D.

11.00 val. ryto iškilmingos Lietuvių Dienų pamaldos Lietuvių Katalikų Centro didžiojoj salėj. Gieda Sydnėjaus "Daina" ir Adelaidės "Lituania;

7.30 vakare Australia Hall Teatro spektaklis. Adelaidės Vaidila stato Čiurlionies poemą "Vaivą".

GRUODŽIO 30 D.

7.00 val. v. Australia Hall Jaunimo Koncertas: trys žodžio dainos ir šokio pynės, kurias paruošė Adelaidės, Melbourno ir Sydnėjaus jaunimas. Atskiri jaunuoliai menininkai reprezentuoja Geelongą, Hobartą, Perthą.

GRUODŽIO 31 D.

2.00 val. p.p. Katalikų Centro II-jo aukšto salėj, kur vyksta Foto Paroda, organizuojama Skaidrių Popietė. Pirmoj daly Lietuvių kultūrinis gyvenimas, antroj montažas "Tremtinio kelias".

7.30 val. vakare Centennial Hall (Wayville) prasideda bendras Naujųjų Metų Sutikimo Balius.

Laisvu nuo bendrųjų parengimų laiku, Lietuvių Dienų dalyviai prašomi lankyti:

1. Jubiliejinų Metų Meno parodą aukščiau nurodytoj Galerijoj. Parodoj išstatyti 15-kos lietuvių dailininkų kūriniai. Tai rekordinis vienon krūvon sutalktų lietuvių menininkų skaičius; paroda truks iki sausio 6 d.

2. Foto parodą Lietuvių Katalikų Centre. Ten pat yra suorganizuota ir jaunimo rankdarbių paroda.

3. Lietuvių Muziejų-Archyvą — vienintėlę šios rūšies kultūrinę instituciją, esančią Lietuvių Namuose. Muziejus atidarytas gruodžio 27, 28 ir 30 dienomis nuo 10.00 ryto iki 5.00 v. p.p.; gruodžio 29 d. nuo 1.00 v. iki 5.00 v. p.p. ir gruodžio 31 d. nuo 11.00 v. ryto iki 3.00 v. popiet. Tuo pačiu laiku Lietuvių Namuose galima bus apžiūrėti lietuviškų knygų parodą ir skautinio gyvenimo parodą, skautams švenčiant savo auksinį jubiliejų.

Sporto varžybos vyks visas penkias dienas nuo ryto iki vakaro. Krepšinis ir orinis bus Forestville stadione.

Pagal atskiras programas vyksta A.L.B. Krašto Tarybos suvažiavimas (28-30 d.d. Lietuvių Namuose) ir Australijos Lietuvių Studentų suvažiavimas (Lietuvių Katalikų Centre).

Valstybingumas...

(Atkelta iš psl. 2)

nius darbus nuspalvinti politiniu dažu. Pereitų metų kultūros kongreso akademinės programos dalyvių išskriningavimas grynai politiniais sumetimais yra aiškus pavyzdys, kad ir Bendruomenės organai nėra laisvi nuo pagundos varžyti kūrybinės išraiškos laisvę pagal politinius dienos vėjus.

Girdime daug balsų, raginančių Bendruomenę sukti savo vežėčias politinės veiklos kryptin. Tie balsai, ateinantys ir iš "tautininkų" ir iš veiksniuose nesutelpančių "valstybininkų", ateityje ir gausės ir garsės.

Manau, kad Bendruomenė būdama vieninteliu demokratiniais pagrindais sudarytu veiksniu, turės imtis vis daugiau ir daugiau politinės atsakomybės. Politinė kryptis Bendruomenei neišvengiama. Tačiau sukdama šiuo keliu, Bendruomenė turi laikytis savo seno principo — nesiveržti į darbą, kuris jau dirbamas, nesiginčyti dėl pirmavimo ir kompetencijų, bet veikti ten, kur dar neveikiama, užpildyti spragas, dirbti tai, ko kiti veiksniai nesugeba ar nespėja atlikti.

Bendruomenės dėmesys politinei akcijai turi augti. Bet čia slypi ir rimtas pavojus, kad supolitikėdama Bendruomenė neapleistų kultūrinio darbo. Riedant politikon reikia ne keisti bėgius, bet nusitiesti naujus, reikia ne vienpusiškai siaurėti, bet plėstis. Eiti politikon kultūros sąskaita būtų didelė klaida. Bendruomenė gali atlikti abu darbus. Ji apjungia daug gabių žmonių, kultūrininkų ir politikų. Visiems yra vietos ir darbo. Todėl šalia augančio dėmesio politikai, turi dar labiau stiprėti Bendruomenės dėmesys ir parama lietuviškos kultūros kūrybai, mokslui, švietimui.

Šiame politikos — kultūros kontekste Bendruomenė kultūrai skolinga dar ir daugiau. Bendruomenė privalo kultūrinei veiklai garantuoti autonomiją, laisvę nuo aklo tarnavimo politiniams dienos reikalams. Valstybingumas Bendruomenei turi būti tikslą rodančiu principu, bet ne priemone uždėti viržius kūrybiniam išeivijos pasireiškimui.

Jei vienpusiškas supolitikėjimas yra artimos ateities pavojus, tai "valstybininkų" — "tautininkų" susiėmimo pasėkos — visuomenės pakrikimas ir skilimas — yra jau dabar egzistuojanti problema. Tai ne rytojaus grėsmė, bet šiandienos nelaimė. Reikia dar kartą pabrėžti, kad skilimą ugdo ne pats nuomonių skirtumas, bet savo nuomonių suabsoliutinimas ir mėginimas jas įpilietinti viešam gyvenime, nesiskaitant su priemonėmis. Išsisiskyrimo laužą kursto vienmin tiškumo manija. Todėl mūsų gyvenimą vagoja keisti reiškiniai. Iš jų turėtume juoktis, jei galėtume į juos žiūrėti kaip neutralūs stebėtojai. Bet kaip mes galime likti neutralūs, jei tos griaunančios apraiškos varo pleištus į pačius mūsų Bendruomenės sugyvenimo pagrindus? Gal kam ir juokinga, kai vos nesugriūva VLIKas po smulkių įvykių eiliniame santariečių susirinkime šiame mieste. Bet ne juokas, o gilus rūpestis, jei suvokiam VLIKo svarbą mūsų tautos politiniams siekimams. Gal išspaudžia šypsnį, sužinojus, už kokius politinius nusikaltimus pašalinami prelegentai iš Kultūros kongreso. Tačiau šypsena pradingsta, pagalvojus, į kokią visuomenę pradedame panašėti kai kultūrinį minčių pasikeitimą pradedame normuoti policine vienybe. Gal humoru nuskamba šaukimas apsivalyti Lituanistikos institutui nuo triukšmingos mažumos. Bet humoras sustingsta rūpesčio raukšle, kai suvokiame, kas gresia mūsų kultūriniam gyvenimui, kuomet kūrybingumo matai pakeičiami politinės linijos ir vienpusiškai suprasto patriotizmo svarsčiais. Ar ne į "Spyglius ir dyglius" tiktų ir šio seimo kuriozas — rengėjų sprendimas, kad Čiurlionio ansamblis nesugebės reprezentuoti lietuvių Lincoln centre, jei atsiveš vieną tautinei drausmei nusikaltusį muzikantą, tačiau tikrai puikiai atliks Didžiojo koncerto programą, jei tą nusikaltėlį paliks namie? Juoktumėsi ir iš šito apsivalymo žygio, jei ne tai, kad visuomenė, kurioje niekeno neįgaliotiems leidžiama ir kaltinti, ir nuteisti, ir nubausti, panašėja ne į tvarkingą bendruomenę, bet į linčo teise sauvaliaujančią minią. Ir pagaliau visai nejuokinga, kai net mūsų aukščiausieji PLB valdybos pareigūnai yra apšaukiami koloborantais ir komunarais.

Į šiuos mūsų visuomenės pakrikimo pavyzdžius galima numoti ranka, tariant, kad tai vien ekstremistinės apraiškos, kad tai atskiri išsišokimai, kurie neatstovauja valstybingumo etikete žymimos daugumos. Taip, galime sutikti, kad bendrosios tendencijos, virtusios konkrečiu veiksmu, dažnai tampa nepriimtinos net "Valstybininkų" daugumai. Bet, antra vertus, reikia pripažinti, kad tuos kraštutinius žygius peni bendrasis daugumos nusistatymas eliminuoti kitaip galvojančią mažumą ne tik iš politinio — visuomeninio, bet ir iš kultūrinio išeivijos gyvenimo. Ekstremistinis tarpusavio kandžiojimasis apkartina mūsų aplinką ir, aišku, vienybėn neveda. Bet pagrindinį skaldymo pleištą varo ne atskiri išsišokimai, toji perdėta vienamintiškumo manija, tasai apsivalymo kompleksas. Bendruomenei skilimo pavojus glūdi ne kur kitur, kaip nusistatyme užslopinti kitaip galvojančių balsą, ne kur kitur, kaip pastangose siekti vienybės ne jungiant, o išskiriant.

Bendruomenės vadovybė yra atsakinga už darną ir tikslo vienybę lietuviškoj visuomenėj. Aš neabejoju, kad PLB valdyba, o taip pat ir kraštų valdybos dės pastangas šią problemą spręsti. Tačiau sprendžiant, Bendruomenę gundys radikalaus metodo paprastumas. Nes lengviausias kelias gi ir yra ribotis daugumos vienybe, nusigręžiant nuo nepatenktintos mažumos. Bendruomene nei bus siūloma bazuotis tik "valstybininkais", o į "tautininkus" visai nekreipti dėmesio. Bus sakoma: jų mažai, jie nesvarbūs, jei jie neina su mumis, lai dingsta sau, mums jų nereikia. Apsivalius nuo nusiangavę. Palapinės iš kailių su plastikiniais langeliais. Jų oda visai balta, tik akys skersos. Klausiame piloto, kodėl taip. Mat, jie retai matą saulę. Aplink palapines matosi dideliais plačiais salotų spalvos lapais krūmai, kurie saulės niekad nemato. Toliau iš virvių suraizgytas lieptas ir prie kelmo pritvirtinta skardinėlė, į kurią sumetame po ketvirtį dolerio. Vos tik pakilus tuoj keli vaikai sliuogė virvėmis pasižiūrėti, kiek bus gryno pelno.

(Pabaigą psl. 5)

ŽINIOS

PIRMOJI BRITŲ INTERNACIONALINĖ BIENALĖ

Šiuo metu Bradford miesto meno galerijoje Anglijoje vyksta pirmoji britų internacionalinė grafikos bienalė, kurioje dalyvauja kviestiniai šių dienų pasaulio dailininkai grafikai. Bienalė prasidėjo lapkričio 23 d. ir truks iki ateinančių metų sausio 19 d.

Pabrėžtina, kad šioje bienalėje pakviestas ir dalyvauja Sydnėjuje gyvenąs lietuvis dail. Vaclovas Ratas. Ar daugiau dalyauja lietuvių šioje tarptautinio masto parodoje, žinių neturima.

— ★ —

Nors daugelis ir buvo pasipiktinęs sovietine Čekoslovakijos okupacija, bet šioje Jungtinių Tautų pilnaties sesijoje šis klausimas nebuvo iškeltas ir nediskutuotas. Jau dabar plačiai galvojama, kad Jungtinių Tautų generalinis sekretorius U Thant laikosi vienašališkos politikos ir reikalus padiriguoja Maskvos naudai.

TAUTŲ FESTIVALIS
BANKSTOWN SQUARE

Bankstown Square patalpose organizuojami įvairių tautų prieškalėdiniai pasirodymai savaitės dienomis ir savaitgaliais. Jų tarpe pakviesti ir lietuviai.

GRUODŽIO 15 D. 2 VAL. p.p., sekmadienį numatytoje programoje dalyvauja ir Sydnejaus lietuvių

DAINOS CHORAS

vadovaujamas p. K. Kavaliausko. Dainos choras atliks eilę dainų ir giesmių tarptautinei publikai.

Visi Sydnejaus lietuviai kviečiami šiame pasirodyme gausiai dalyvauti. Greičiausia su choru dalyvaus ir Sydnejaus lietuvių tautinių šokių grupė, vadovaujama p. Marinos Osinaitės — Cox.

Savo gausiu dalyvavimu moraliai palaikysime Dainos chorą ir pademonstruosime prieš kitataučius lietuvių solidarumą.

Kviečiami visi. Įėjimas laisvas.

Koncertas įvyks Bankstown Square FOUNTAIN COURT patalpose.

Amerika...

(Atkelta iš psl. 2)

Gerokai prieš Babelio bokšto statybą, prieš Juozapo pardavimą Egipto spekuliantams, prieš Trojos karą ir Tutenkameno piramidžių statybą Kanjono kasimo darbai buvo baigti. Amerikos geologai beveik tiksliai nustatė, kad kanjono dabartinis stovis nepasikeitęs maždaug 10-15 tūkstančių metų. Saulė, šaltis, lietus, vėjas kalnų keterose puikiai išskaptavo katedrų, mūzų, angelų ir bokštų labai vykusius pavidalus. Jo originalumu pradėta rimtai domėtis tik prieš šimtą metų. Dar truks geras šimtmetis, kol jis bus galutinai ištirtas. Šiandien šimtai įvairių tautų geologų Amerikos vyriausybės remiami jį tyrinėja ir vis ką nors naujo suranda. Neseniai tyrinėdami staigų nugriuvusių uolų masyvą vieno šalutinio tarpeklio sienoje rasta įspaustos uoloje moters ir vaiko pėdos. Geologai tuojau išaiškino, kad taip buvę: prieš 800.000 metų (tris mėnesius ir dvi savaites) staiga išsiveržė ugniakalnis. Moteris pasiėmusi vaiką skubiai bėgo pas kaiminką. Pakluonėje jai kelią pastojo gerokai praaušusi lava, į kurią ji ir įlipo palikdama savo ir vaiko kojų žymes. Lava sustingo pavirsdama į akmenį. Po kelių šimtų tūkstančių metų kitas žemės drebėjimas išmetė akmenį į viršų ir jis gulėjo tarpeklio sienoje. Atėjo laikas sienai griūti, ir taip išvydo žmogaus akys.

Tai ir visa šito gamtos stebuklo istorija.

— ★ —

Nors miegojau kaip užmuštas, bet pabudau gana anksti, nes jutau, kad visas viešbutis įskaitant ir lovą tirta. Pro langą matyti kitoje gatvės pusėje monotoniškai tarška traukinys paskui traukinį į Santa Fe pusę. Mat, reikia perkopti kalnus, tai sunkiai stenėdami tempia trys dyzeliniai lokomotyvai. O traukinėlio sąstatas tai vis po šimtą ir daugiau vagonų, prikrauti visokio turto. Supratau dabar, kodėl už kambarį mokėsiu tik 5 dolerius parai. Bet už tata gamtovaizdis tai dieviškas. Pro langą matyti sniegu padengtos San Francisco kalnų viršūnės, kurios indėnų kalboj vadinasi "Nuvat-I-Kayube", kas reiškia snieguota aukšta vieta. Atsiminiau lietuvišką patarlę — anksti atsikėlęs ir jaunas apsiženijęs nesigailėsi. Tos minties vedinas tuoj išėjau apžiūrėti indėnų turgavietės, kuri buvo netoli viešbučio. Tai didelis kelių akrų parkas, kurio vidury erdvi aikštė su visaip išmargintu stulpu. Čia laikas nuo laiko susirenka indėnai parduoti savo įvairių rankdarbių, kilimų, kuriuos jie nepaprastai gražiai spalvingai rankomis audžia, išdirba.

Devintą valandą mūsų autobusas išriedėjo į Didįjį Kanjoną, kuris yra už 80 mylių. Matyti daug naujų veidų. Mat, vienas autobusas pro Flagstaf praėjo naktį. Papuoliau į tarpą Frankfurto vokiečių, kurie kaip ir aš atvažiavo pamatyti Amerikos. Prie mūsų grupės prisijungė keletas studentų ir studenčių iš Johanesburgo — Pietų Afrikos. Negaišdamas tuoj klausiu vokiečių, kaip su Hanau, ar jau atstatytas ? Iš viso miesto 1947 m. ten buvo tik brolių Grimmų paminklas išlikęs sveikas. Patyrę, kad esu š Australijos. užvertė galybe klausimų. Afrikiečiai įkyriai kaulino nors mažų suvenyrų. Daviau visiems po mažą atvirutę su Australijos laukiniu, užsimojusiu mesti bumerangą.

Važiuojame per draustinį mišką Kaibab aukštumoje. Pušys aukštos, laibos. Staiga tarsi išgirdau vysk. A. Baranausko posmelį iš Anykščių Šilelio:

"E, pušelės tos nesurokuotos!
Tankios, aukštos ir lieknos, viršūnės kvietkuotos
Ir vasarą ir žiemą kaip rūtos žaliuoja,
Liemuo liemenį plaka, kaip nendrės siūbuoja".

Sustojame Tusayan vietovėje prie pat viešbučio verandos. Rytmečio saulėje blizgėjo įvairiaspalvės uolos. Debesų lopai tarsi milžinų autai plauke tarpeklių prarajomis. Vaizdo didingumas ir spalvingumas atėmė žadą visiems. Čia ir užkietėjęs bedievis turi pripažinti, kad tai yra pono Dievo rankdarbis, padarytas žemės vaikų nuostabai ir džiaugsmui. Čia kiekvienas pajunta savo menkystę (įskatant ir bajorą). Vadovas aiškina, kad esame Šviesiojo Angelo Taške ir vykstame į Atsiskyrėlio Poilsį. Aplankome muziejų, kuriame randu daugybę skalpų — visi puikiausiai išsilaikę. Daugiausia juodplaukiai, bet yra ir šviesiaplaukių. Žiūriu ir mislinu: ot brangią kainą mokėjo Amerikos pionieriai! Visgi Australijoj mes kūrėmės daug pigiau. Hermit Rest stovi ant gigantiškos prarajos briaunos. Nuo čia galima suktais takais leistis į prarajos dugną arkliu, kas užtrunka į ten ir atgal apie šešetą valandų. Helikopteriu už 10 dolerių per pusvalandį. Sėdame trys vokietukai ir aš. Pakilome virš 1000 pėdų. Grožis ir didingumas neapsakomas. Norėtume dar aukščiau, bet pilotas aiškina, kad jo "Sikorskis" nepatraukia — mat, oras aukštumoje daug retesnis ir sraigto mentės neturi už ko užsikabinti. Apskridę kelis tarpeklius pamažu leidžiamės tarp stačių kaip siena uolų. Turbūt netoli kur nors ereliai turi savo sodybas ir mes juos pakiršinome. Visai netoli helikopterio paklo jų būrys ir neplasnodami iš karto pagavę stiprų tarpeklio traukimą kaip liftu varėsi stačiai į viršų. Aiman, kad bent mažą dalelę tokio termiko būtume turėję Aukštagirio sklandymo mokykloje!

Nusileidome ant Colorado upės kranto, kuri čia 40 pėdų pločio ir 25 pėdų gylio. Srovė ūžia, putoja, draskosi. Kitoje upės pusėje mums moja ir šūkauja havasupai indėnų giminės vaikai ir suaugę.

Palapinės iš kailių su plastikiniais langeliais. Jų oda visai balta, tik akys skersos. Klausiame piloto, kodėl taip. Mat, jie retai matą saulę. Aplink palapines matosi dideliais plačiais salotų spalvos lapais krūmai, kurie saulės niekad nemato. Toliau iš virvių suraizgytas lieptas ir prie kelmo pritvirtinta skardinėlė, į kurią sumetame po ketvirtį dolerio. Vos tik pakilus tuoj keli vaikai sliuogė virvėmis pasižiūrėti, kiek bus gryno pelno.

Papietavę El Tovaro viešbuty susirinkome į didžiulę salę, esančią priešais Gamtovaizdžio Kontrastų sieną. Čie mūsų vadovas aiškino Didžiojo Kanjono istoriją, kurią ir jums papasakojau šio skyrėlio pradžioj. Pirmiausia liepė pakelti rankas svetimšaliams. Abėcėlės tvarka buvo šaukiamos valstybės: Afganistanas, (nėra), Austrija (pakilo kelios rankos), Australija (tik aš vienas). Sekiau ar daug bus iš Sovietų Rusijos. Pakilo irgi tik viena ranka. Vyravo Anglija, Airija ir Vokietija. Amerikonų, aišku, buvo koks tūkstantis. Pasibaigus paskaitai tuoj prisistačiau vadovui ir pasisakiau, kad labai noriu susipažinti su Rusijos turistu.

(Bus daugiau)

PAMINKLAS LIETUVOS KARIAMS

(Kariuomenės šventė Adelaidėje)

— Lai gyvuoja laisva ir nepriklausoma Lietuva, — šiais žodžiais ponia Paulina Gavelienė (vienintėlė pasauly likusi gyva lietuvė moteris, nepriklausomybės kovų metu apdovanota Vyties Kryžium) lapkričio 24 dieną atidengė žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklą, kurį Lietuvių Namų sodelyje įrengė Adelaidės ramovėnai.

Paminklo bareljiefą išliejo adelaidiškė skulptorė Ieva Pocienė, o jo apiforminimas buvo atliktas ramovėnų rankomis.

Baraljiefe pavaizduota moteris, apglėbusi alpstantį jaunuolį. Jis daro atitinkamą įspūdį ir dvelkia didingumu, tačiau rėmai — cemento liedinys, kuris storai apgaubia bareljiefą — savo forma panašus į australišką karstą. Tas "karstas su bareljiefu" yra stačias kojigaliu įlietas į keturkampį piadestalą ir iš šonų prilaikomas akmenų imitacijom. Atrodo, kad nuo karsto tik ką dabar nuimtas dangtis, norint prieš laidojant parodyti karste ankštai įspraustas figūras. Ir nenorom peršasi mintis, kad kūrinį sukūrė prityrusios ir įgudusios rankos, įkvėpdamos jam gyvybės ir prasmės, bet prie jo aprėminimo prisidėjo kažkas kitas, neturįs nei panašaus skonio, nei prityrimo.

Šio paminklo atidarymas Lietuvių Namų sodelyje ir sudarė visų kariuomenės šventės iškilmių branduolį, nors jos Adelaidėje buvo pradėtos iš ryto pamaldomis Šv. Kazimiero koplyčioje, o paminklą atidarius ir pašventinus, buvo tęsiamos toliau Lietuvių Namų salėje.

Reikia pasakyti, kad Lietuvos kariuomenės atkūrimo auksinis jubiliejus čia buvo atšvęstas šeimyniškų kuklumu. Parapijos klebonas kun. A. Kazlauskas, skirdamas savo žodį žuvusiems dėl laisvės, kukliai paryškino tik tos aukos didumą. Ramovės pirmininkas V. Patašius tiek prie paminklo atidarymo, tiek salėje buvo kuklus savo pastabose ir tarsi atsiprašinėjo, kad viskas daroma ne pinigais apmokamom, bet širdies vedamom rankom. Pradžioje buvo santūrus bei objektyvus ir paskaitininkas p. J. Pyragius, tačiau į pabaigą kažkaip nebeišlaikė, pereidamas į subjektyvumą, darydamas savus sprendimus su kariuomenės nepanaudojimu surištais klausimais.

Meninėj daly pasirodžiusios dainininkė M. Pečiulienė ir Z. Janonienė, o taip pat ir vyrų oktetas Klajūnai dainavo tokias dainas ir dainavo taip, kaip jos būdavo dainuojamos lietuviškam kaime šio šimtmečio pirmoj pusėj, rymant rūtų daržely arba traukiant į vakaruškas.

Dar giliau į praeitį viliojo J. Venclovavičius deklamacijomis apie pabudusį Vaidilą ir prašymas nepamiršti, kas buvo, o jaunasis A. Bernaitis, skaitydamas N. Mazalaitės pasakėlę apie kareivį Joną, klausytojus net nuvedė į dangų, kad išgirstų, kaip tas kareivis kalbasi su Dievuliu.

Augis Zamoiskis, antrasis jaunosios kartos atstovas, prie minėjimo programos prisijungė su dviem lietuviškom dainom (Kam šėrei žirgelį, Putinėli raudonasai) ir "Figaro Vestuvių" dainą apie kareivio verbavimą. Šią paskutinę jaunasis Zamoiskis išdainavo nepalyginamai drąsiau ir stipriau.

Mnėjime nebuvo nieko nepaprasto, bet jis buvo kupinas nuoširdumo, šeimyninio jaukumo, šilimos, kurios dažnai trūksta dėl stygos pertempimo, dėl nenaturalaus ultrapatriotizmo ir nesibaigiančių pamokymų. Mūsų liaudis sako, kaip mokam, taip šokam. Saviesiems viskas buvo skirta ir savieji tuo buvo patenkinti.

Vl. Radzevičius

NAUJOS PLOKŠTELĖS

G. VASILIAUSKIENĖ PLOKŠTELĖJE

Kaip teko patirti, J. Karvelio Prekybos Namai Chicagoje šiuo metu jau spaudžia naują lietuvišką ilgo grojimo plokštelę, kurią įdainavo solistė *Genovaitė Vasiliauskienė*. Šio soprano nereikalinga pristatyti nė vienam Australijos lietuviui. G. Vasiliauskienė plačiai žinoma ne tik pas mus, bet ir Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Amerikos lietuviai dar ir šiandien maloniai prisimena jos koncertus įvairiose kolonijose.

Solistė G. Vasiliauskienė

Nors ištisus 1968 metus G. Vasiliauskienė buvo pašventusi Lietuvių Dienų reikalams, ypač Jaunimo Koncerto organizavimui ir įtemptam darbui Lietuvių Dienų Prezidiume, jis spėjo pasirodyti daugely Australijos vietų.

Savo dainas mėnėtai plokštelei solistė įdainavo Adelaidėje su Adelaidės Simfoninio orkestro ansambliu. Čia ji dainuoja lietuvių kompozitorių V. Jakubėno, B. Budriūno, St. Šimkaus, A. Kačanausko ir V. Kuprevičiaus kūrinius, o taip pat perduoda pasaulinius kompozitorius G. Pergolesi, G. Rossini, E. Del Aqua, P. Čaikovski, F. Šubertą ir F. Benedict.

Plokštelę bus galima įsigyti visuose Australijos spaudos kioskuose.

Vysk. M. VALANČIAUS "PALANGOS JUZĖ" PLOKŠTELĖJE

Mažosios Lietuvos Bičiulių Djos Montrealio Skyriaus *"Krivulė"* išleido ilgo grojimo (45 min.) Hi Fi plokštelę "Palangos Juzė.' Šią vysk. Valančiaus apysakaitę pritaikė Aldona Liobytė ir pirmą kartą buvo vaidinta per Vilniaus radiją 1966 metais.

Vaidina profesionalai aktoriai, režisorius Vladas Jurkūnas. Juzės vaidmenį atlieka rašytojas-dramaturgs Kazys Saja. Kalba: *Žemaičių autentiška tarmė!*

Plokštelė RCA gamybos ir dailiai išleista: viršelis dail. O. Šablauskienės, įvadas M. Jonynienės (Montrealis), išsamus angliškas tekstas S. Makaitytės (Bostonas).

Atkreipiame dėmesį, kad tai jau antra tautosakinio žanro plokštelė, paruošta ir išleista tų pačių žmonių. Pirmoji *"Lietuviškos Vestuvės"* praeitą pavasarį ne tik gerai buvo įvertinta mūsų spaudoj, bet leidėjų iniciatyva rado kelius į eilės universitetų bibliotekas, iš kur susilaukė gražių atsiliepimų, kaip vertingas įnašas lituanistikai.

"Lietuviškos Vestuvės" plokštelė jau įteikta Upsalos, Lundo, Stockholmo, Oslo, Helsinkio, Miuncheno, Glasgovo, Filadelfijos ir Harvardo universitetams. Yra ir daugiau universitetų Amerikoj ir Europoj, kurie turi lituanistikos ar baltistikos katedrą ar skyrių. Plokštelė bus visiems įteikta.

Kaip retas etnografinis vaidinimas, *"Lietuviškos Vestuvės"* įdomios ir kai kuriems muziejams, kaip pav. *Nordiska Museet* Švedijoje, kuriame tur būt daugiau ne bet kur kitur sukaupta lituanistinės medžiagos.

Tikimės, kad *"Palangos Juzė"* turės tą patį pasisekimą tiek lietuvių, tiek besidominčių lituanistika svetimtaučių tarpe.

Plokštelė *"Palangos Juzė"* gaunama pas platintojus, arba galima užsisakyti paštu prisiunčiant $5.55 adresu: "Krivulė", 5260, 10-th Ave., Montreal 36, P.Q., Canada.

P.V. Zubas
Krivulės Reikalų Vedėjas
555 Gerald St., La Salle, Que.
Canada.

Kankinių diena

Žygio už tikėjimo laisvę komitetas prašo lietuvių visuomenę šių metų gruodžio 28 dieną prisiminti persekiojamą Lietuvos jaunimą: tą ar sekančią dieną, kur galima, surengiant pamaldas ir keliant šio jaunimo gyvenimą spaudoje.

Gruodžio 28 dieną Katalikų Bažnyčia paskyrė savo pirmutiniams šventiesiems — Erodo nužudytiems kūdikiams. Mūsų laikais ši Mažųjų Kankinių šventė primena ir visus, deportacjų bei Sibiro trem ties metu, lėta mirtimi žuvusius, mūsų berniukus ir mergaites. Primena ir gyvuosius viso pasaulio jaunimo kankinius, dažnai, dvasios mirties ir materializmo vergijos grėsmėje.

Jaunimas ilgisi ir siekia žmonių bendruomenės, kuri pilnai gerbtų kiekvieno, net ir jauno, asmens prigimtinį kilnumą. Praėjusias metais Šventasis Tėvas ir Pasaulio Bažnyčių Taryba kreipėsi į visus geros valios žmones, prašydami pirmąją metų dieną padaryti Taikos Diena. Krikščioniui, taikai ir pažangai pasiekti — Nikitos Chruščiovo!

Draugas Oregovas iš susijaudinimo net pabalo. Jis atsistojo, pribėgo ir kratė Don Camillo ranką mažiausiai dešimtį minučių. Don Camillo pasitarė su juos per vertėją, o paskui pareiškė:

— Italų komunistų partijos vardu ir pilnai pritariamas Rusijos komunistų partijos atstovo, skelbiu "Nikitos Chruščiovo celės" steigimą.

Tuo buvo sušauktas devyniukės steigiamasis susirinkimas — o tai buvo gana lengva, nes visi sėdėjo prie to paties stalo — ir pagal partijos statuto dvidešimt aštuntąjį straipsnį eita prie celės vadovybės rinkimų. Politiniu sekretorium buvo išrinktas draugas Camillo Tarocci, organizaciniu sekretorium — draugas Nanni Scamoggia, o iždininku — draugas Vittorio Peratto. Peppone nebalsavo ir, tik kartu su kitais pakėlęs tostą už naujosios celės vadovybę, susivokė, kad celės šefu tapo Don Camillo. Jis net užspringo begerdamas.

— Draugai, — iškilmingai paskelbė Don Camillo, — aš dėkoju jums už parodytą pasitikėjimą ir pasižadu daryti visa, kad tapčiau to pasitikėjimo vertas. Todėl siūlau celei tuoj pat pradėti veiklą. Ar turi kas pasiūlymų šiam susirinkimui?

Niekas neprabilo.

— Tada aš, draugai, turiu kai ką pasiūlyti, — pasakė Don Camillo, o Peppone pajuto neapsakomą kančią. — Draugai, komunistas, kuris bijo tiesos, nėra tikras komunistas. Partija moko mus netoleruoti nuklydimų, siekti sveiko nepasitenkinimo netobulumais. Partijos narys, kuris nepajėgia į dalykus pažvelgti kritišku žvilgsniu, kuris iš savęs ir kitų nereikalauja paties aukščiausio laipsnio, negali tapti vadu ir šviesti pavyzdžiu tiems, kuriuos reikia laimėti partijos reikalui. Tarp pareigų, išvardintų partijos statuto devintame punkte, yra nurodoma, kad narys turi vesti "švarų ir pavyzdingą privatinį gyvenimą." Draugė Bacciga, ar prisipažįsti, kad šiandien, mums lankant universalinę krautuvę, pirkai kailinę peleriną?

— Taip, — sumikčiojo tas, mirtinai išbaldamas. — Bet draugas Oregovas leido mums pirkti, kas tik patinka.

— Teisingai. Bet ar tu prisipažįsti, kad už peleriną tu mokėjai ne pinigais, o nailono kojinėmis, kurias atsigabenai iš Italijos. Jei neprisipažįnsi, liksi melagiu. O jei prisipažinsi, tai juodosios rinkos spekuliantu, kuris eina prieš sovietų ūkinės vadovybės planus ir dėlto laikytinas sabotažininku. Nei vieno iš tų atvejų tavo gyvenimo negalima pavadinti švariu ir pavyzdingu. Tai štai, ką aš norėjau iškelti. O dabar susirinkimas galės išklausyti tavo pasiteisinimo.

Draugas Bacciga išplėstomis akimis dairėsi aplinkui, bandydamas sugaudyti savo mintis, o draugė Petrovna sąžiningai informavo draugą Orlovą apie įvykius tarpplanetinėje celėje. Bacciga pagaliau išstenėjo keletą pasiteisinimo žodžių, bet jie vieningai buvo pripažinti nepakankamais. Pirma, jis apgavo sovietų muitinę; antra, sabotavo sovietų ūkį; trečia, piktam panaudojo sovietinių draugų pasitikėjimą. Draugas Oregovas atrodė kaip Robespierras, skelbiąs sprendimą, ir draugas Bacciga buvo iššauktas viešai savikritikai.

— Džiugu, kad savo klaidą atvirai prisipažinai, — padarė išvadą Don Camillo, — tačiau to neužtenka. Aš prašau draugą senatorių Botazzi paskelbti partijos pažiūrą.

Paimdamas, kiek sąlygos leido, autoritetingesnę pozą, Peppone atsakė:

— *Partija iš visų narių laukia, kad jie savo asmeniniu elgesiu duotų pavyzdį ir kitiems. Partija negali likti abejinga komunistui, kuris menku elgesiu ją žemina. Pagal marksizmo-leninizmo principus, komunistas savo asmeninį gyvenimą glaudžiai sieja su partine veikla, savo siekius su partijos siekimais. Tikras komunistas pasižymi abejingumu nereikalingiems dalykams. Partija vykdo disciplinarines funkcijas ir atlieka auklėjamąjį darbą, smerkdama tuos komunistus, kurie perdaug dėmesio kreipia į savo asmeninę gerovę, apsitraukdami kapitalizmo pelėsiais.*

Taip kalbėjo Peppone ir tą atmintinai išmoktą citatą perdavė taip sklandžiai ir nesuklupdamas, kad draugas Orlovas jį vėl apdovanojo palankiu šypsniu.

— Bet savikritika ir papeikimas dar nepanakina nusikaltimo, — tęsė Don Camillo. — Net kunigai, kurie yra įsikūnijusi veidmainystė ir neištikimybė, iš atgailojančio nusikaltėlio reikalauja, kad jis atitaisytų skriaudą — pavogtus daiktus grąžintų teisėtam savininkui.

— Drauge, tu nepažįsti ilgaskvernių! — piktai įsiterpė Peppone. — Jie dažniau dalinasi su vagimis, negu pasmerkia nusikaltėlius.

— Aš kalbėjau tik teoretiškai, o ne apie jų praktiką, paaiškino Don Camillo. — Bet draugo Baccigos mainai yra laikytini vagyste.

Po ilgesnių svarstymų draugas Scamoggia įnešė įdomų pasiūlymą:

— Pavogtas daiktas turi būti grąžintas Sovietų Sąjungai. Tegu draugas Bacciga atiduoda peleriną draugei Nadiai Petrovnai, ir bus puikiausia tvarka.

Tuoj kilo gyvos diskusijos, kurias draugė Petrovna pasiskubino užslopinti.

— Aš dėkoju už malonų pasiūlymą, nors jis vis dėlto šiek tiek dvelkia kapitalistiniais pelėsiais, kaip draugas senatorius yra pasakęs. Bet aš jau prieš minutę pasakiau draugui Oregovui, kad jūs tą peleriną norite atiduoti jo žmonai, draugei Soniai Oregovnai.

Tai buvo puikus sprendimas, ir celės susirinkimas jam džiaugsmingai pritarė. Draugas Bacciga turėjo iš kambario atnešti peleriną Pepponei, kuris naujai įsteigtosios tarpplanetinės Nikitos Chruščiovo celės vardu ją įteikė draugui Oregovui. Nailono kojines visi užmiršo, t.y. visi, išskyrus draugą Baccigą.

Kai Don Camillo baigė susirinkimą, suspendavęs draugą Baccigą šešiems mėnesiams nuo visos partinės veiklos, pastarasis sviedė į jį pilną pasišlykštėjimo žvilgsnį. Laiptuose, pakeliui į kambarius, Bacciga priartėjo prie Don Camillo ir pašnibždėjo:

— Drauge, komunistų partija nėra tokia didelė, kad tilptume abu.

— Tai neištikimasis narys turėtų pasitraukti, — atsakė Don Camillo.

Prieš užgesindamas šviesą, Don Camillo išsitraukė iš kišenės žinomąją užrašų knygelę ir įrašė: *"Nr. 2 — Morališkai likviduotas draugas Bacciga"*.

Peppone pasirėmė lovoje, ištraukė iš jo rankų knygelę, perskaitė, kas įrašyta, ir metė atgal.

— Sekantį įrašą formuluok: *"Nr. 3 — Žemiau pasirašiusį likvidavo Peppone"*.

Don Camillo pažvelgė į jį iš aukšto:

— Drauge, — atsakė jis, — tu užmiršti, kad kalbi su vienu partijos vadų. O partijos vadą likviduoti nėra taip lengva.

— Tai mažai pažįsti komunistų partiją, — pašaipiai atkirto Peppone.

AUKOS

Mūsų Pastogei

Pastaruoju metu Mūsų Pastogei aukojo:

p. Svirklienė	$4.00
P. Karpas	2.00
M. Vasaris	2.00
A. Leveris	1.00
R. Kačerauskas	2.00
V. Linkus	2.00
J. Karitonas	2.00

Mieliems aukotojams reiškiame nuoširdžią padėką.

ALB Krašto Valdyba
Mūsų Pastogės Leidėjas

Iš Čekoslovakijos pranešama, kad netrukus bus atitrauktos iš krašto Varšuvos pakto karinės pajėgos, bet dalis, ypač rusų daliniai paliks nenurodytam laikui.

— ★ —

Kanadoje oficialiai priimtos dvi kalbos — anglų ir prancūzų. Ligi šiolei tik kai kuriose provincijose buvo dvi kalbos, ypač kur tirščiau apgyventos prancūzų. Dabar oficialiai visoje Kanadoje įvestos įstaigose dvi kalbos.

GIOVANNINO GUARESCHI

DRAUGAS DON CAMILLO

Ištrauka iš to pat vardo knygos, kurią išleido lietuviškai "Viltis" Amerikoje. Vertė Jonas Pranas Palukaitis.

Pabaiga

Jis vaizdavo, lyg sunkiomis vidinėmis pastangomis bandytų atsiminti tikslius citatos žodžius, ir Peppone suvokė, kad šioje vietoje turi šokti pagalbon:

— Nesivargink, drauge. Leninas pasakė: *"Eks tremizmas niekada nėra priimtinas. Bet jeigu mums tenka pasirinkti, tai mums geriau absoliutus aiškumas, nors jis būtų siauras ir nepakenčiamas, negu išsisukinėjimų pilnas ir nesuprantamas miglotumas"*.

Draugas Jenka Oregovas linktelėjo ir pritardamas nusišypsojo Pepponei.

— Ačiū, drauge, — tęsė Don Camillo, vėl nukreipdamas žvilgsnį į draugą Oregovą. — Po to įvado jaučiuosi turįs teisę kalbėti visiškai aiškiai. Po vakarykščio nemalonaus incidento su draugu Rondella jaučiu, kad yra reikalinga priminti penktąjį partijos statuto straipsnį, kuris skamba: *"Kiek vienas partijos narys disciplinarinio nusižengimo atveju turi teisę, kad jo išklausytų reguliarus partijos organas, ir taip pat apeliuoti į savo organizacijos narių susirinkimą bei aukštesnes partijos institucijas."* Dabar aš klausiu jus, draugai: jei vienas draugo senatoriaus Botazi vadovaujamos grupės narys padarytų disciplinarinį nusižengimą, kurio reguliaraus partijos organo jis turėtų būti teisiamas? Žinoma, draugas senatorius atstovauja partiją, ir jis gali nusikaltusį apskųsti federacijos, rajoninės sekcijos ar celės, kuriai priklauso, vadovybei. Bet, kadangi nusižengimas, padarytas sovietų žemėje, būtų susijęs su sovietiniu gyvenimu ir mūsų viešėjmo specifinėmis sąlygomis, tai kyla klausimas, ar tas tolimas organas sugebėtų tokį atvejį objektyviai ir su atitinkamu faktų pažinimu išspręsti. Aš teigiu, kad taip nebūtų. Nusikaltęs draugas turi būti čia pat, Sovietų Sąjungoje, ir nubaustas. Bet kadangi mes čia nesudarome reguliaraus partijos vieneto, kaip jis yra aptartas partijos statuto dešimtajame skyriuje, tai primenu, kad mes galime ir turime teisę įsteigti reguliarią celę.

Draugė Petrovna visa tai plauko tikslumu išvertė draugui Oregovui, kuris nieko nepasakė, bet ir toliau labai atidžiai, nors ir be jokios veido išraiškos, sekė kalbantį.

— Draugai, — tęsė Don Camillo. — Jūs žiūrite į mane, lyg stebėdamiesi, apie kokio pobūdžio partijos celę aš kalbu. Neturėtų ji būti darbo unijos celė, nes mes nedirbame jokiame fabrike; ir ne toritorinė celė, nes mes čia neturime pastovios gyvenamosios vietos. Žinoma, draugai, reikia pripažinti: į Sovietų Sąjungą mes atvykome ne linksmintis, bet mokytis, kad vėliau galėtume kitus mokyti, o tai yra taip pat darbas, ir tokiu būdu mes galėtume steigti studijuojančių celę. Galima ir iš kitos pusės pasakyti: nors mes ir neapsigyvenę Sovietų Sąjungoje, tai ji vis dėlto mūsų tėvynė, kurioje gyvename dvasiškai — taigi ir tertorinės celės steigimas būtų visiškai pagrįstas. Bet, draugai! Leiskite man kalbėti su didžiausiu nuoširdumu...

Don Camillo buvo tiesiog begėdiškai pastebimai susijaudinęs, ir visi jo klausė su didžiausiu atidumu.

— Draugai, mes esame mažytis taškelis, kuris tam tikrą akimirką atsipalaidavo nuo mūsų persenusios planetos, kad nuskristų į naują, nuostabiai jauną kraštą. Mes esame maža įgula didelio orlaivio, kuris paliko supuvusį kapitalistinį pasaulį ir skrenda virš stebuklingo socializmo pasaulio, kad pažintų jo žavią ir nepakartojamą tikrovę. Ta įgula susideda ne iš izoliuotų individų, bet iš vyrų, kuriuos sužavėjo ir sujungė viena idėja, vienas tikėjimas ir vienas pasiryžimas: išplėsti komunizmą visame pasaulyje. Ne, mes nesame nei darbo unijos celė, nei teritorinė celė — mes esame tarplanetinė celė, erdvės celė. Nes supuvęs kapitalistinis pasaulis, iš kurio atvykstame, yra taip toli nuo sveikojo ir žavaus socializmo pasaulio, kaip mūsų planeta nuo mėnulio. Ir todėl aš siūlau mūsų grupei susiorganizuoti į celę, pavadintą vardu to vyro, kuris jungia sovietų liaudies troškimus

SPORTAS

VARPO KLUBE

VARPAS — AJAX 55-25

Nors iš pradžių žydų vyrų komanda labai stengėsi laimėti, bet mūsiškių geras gynimas ir puolimas pražudė jų viltis. Taškus pelnė: Soha 17, Urbonas 14, G. ir V. Brazdžioniai po 8, Žiedas6, Mirinauskas 2, A. Baltrūnas ir J. Petraitis.

VARPAS — MONTAQUE 53-47

Čia susitikta su rimtu priešininku. Lengvai laimėtas pirmas puslaikis, bet antrame gynimui sušlubavus rezultatas apsilygino. Taškai: V. Brazdžionis 14, Soha 13, Mirinauskas 12, G. Brazdžionis 8, Baltrūnas 4, J. Petraitis 2. S. Žiedas lošė gerai, bet greitai turėjo apleisti aikštę su 5 baudom. Šiose pirmenybėse mūsiškiai stovi vasaros pirmenybių lentelėje antroje vietoje. Ketvirtadienio pirmenybėse mūsų vyrai užima pirmą vietą.

VARPAS — NORTHCOTE 35-30

Per visas rungtynes varpiečiai vedė, bet į galą priešininkai išnaudojo keletą mūsų klaidų ir rezultatą sušvelnino. Taškai: Žiedas ir G. Brazdžionis po 10, Soha ir Baltrūnas po 6 ir Mirinauskas 3.

VARPAS — ST. KILDA 51-38

Mūsiškiai susitiko su amžinai žiauriai lošiančiu priešu, bet tas nekliudė laimėti. Taškai: G. Brazdžionis 12, Soha 10, Žiedas 10, V. Brazdžionis 8, Urbonas 6 ir Mirinauskas 3.

VARPAS — GHM 55-35

Taškai: Soha ir Milvydas po 14, G. Brazdžionis 10, Mirinauskas 8, Žiedas 7 ir Skimbirauskas 6.

— ★ —

Vyr. mergaitės lošdamos Viktorijos pirmenybėse A klasėje vasaros sezono lentelėje stovi trečioj vietoj. Paskutinėse rungtynėse laimėjo prieš MONASH 45-27 ir prieš MONTAQUE 37-20. Taškus pelnė: Milvydatė ir Stanaitytė po 23, Statkutė 16, L. Smilgevičiūtė 9, Buckytė 8, Adamkavičiūtė 2, R. Tamošiūnaitė, M. Tamošauskaitė ir Baltrukonytė. Mūsų tikslas ne tik laimėti rungtynes, bet kartu ir išlaikyti lietuvišką komandą. Dažnai pasitaiko, kad atvykusios į rungtynes mergaitės negauna palošti. Taip neturėtų būti, ypač kai rungtynės laimimos didele persvara.

Abi jaun. mergaičių ir jaun. berniukų komandos kietai kovoja ir jau yra atsiekusios neblogų rezultatų.

— ★ —

Prieš kiek laiko susirgo mūsų klubo seniausias (amžiumi) narys buv. Lietuvos kariuomenės plkn. Paškevičius, kuris buvo dažnas rungtynių lankytojas bei taškų skaičiuotojas. Linkime geros sveikatos. Paskutinėmis žiniomis Jo sveikata gerėja.

— ★ —

Iš australų kariuomenės trumpom atostogom buvo sugrįžęs mūsų krepšininkas V. Brazdžionis, kurs tuoj prisistatė į sporto aikštę ir sulošė keletą rungtynių. Stebėtina, kad būdamas kariuomenėj nenustojo savo geros lošimo formos. Vėl sugrįžo į kariuomenę ir neužilgo išvažiuoja į Vietnamą. Linkime geros sėkmės ir laimingo sugrįžimo.

Abiem vyrų krepšinio komandom užsakytos naujos uniformos, kad mūsų vyrai šauniau atrodytų sporto šventės metu. Klubo iždininkas vėl susirūpinęs, kad išslys nemažai doleriukų.

— ★ —

Į sporto šventę Adelaidėn vyksta virš 50 sportininkų. Dauguma vyksta mašinomis. Važiuojantieji traukiniu išvyksta gruodžio 25 d. 9 val. 50 min. vakaro iš Spencer stoties. Sporto klubų atstovų suvažiavime Melbourno Varpą atstovaus pirmin. J. Tamošiūnas ir iždin. A. Adamkavičius.

(va)

GERI KAIMYNAI

Žmonės sako, jog šeimoje gimsti, draugus pasirenki bet kaimynus tai jau Dievas duoda. Kartais netu ri laimės ant kaimynų; gauni kokius surūgėlius. Geelongiškius, sakyčau, Dievuliukas pats savo ranka mums nuskyrė. Jeigu būtų pametęs krūvą kaimynų ir sakęs: — rinkitės patys, kokius norite! — ; geresnių būtume neišsirinkę. Kaip žinodamas davė; linksmi ir talkauni žmonės ir čia pat po ranka. Pašoka pas mus ir padainuoja Namą atvažiavę pamaliavoja. Jei valgyti negauna — nesiskundžia, o gavę, tai net dainose apdainuoja. Štai per Nepriklausomybės minėjimą; pusę dienos dirbę negavo nei arbatos puodelio. Ar skundėsi kam? Išpirko šokoladus iš kiosko ir paklausę, kur artimiausias graikas su fish & da chip, nuėjo pirktis nė slyvos neprimine. Visi žinot, kad buvo sausros metai ir slyvos neužderėjo. Sydnėjuje slyvos galbūt pigios, todėl mums su jais lygintis negalima. Beto, Sydnėjus neparodė kelio pas graikus, turėjom patys nakčia klaidžioti; o mes nepatingėjome išėję pro duris pirštu bakstelėti; kurioj pusėj graikai susimetę.

— Tu, Argusiene, tylėk! — Aš čia ne nesąmones, bet gryniausią teisybę rašau. Galit paklausti netik Geelongo, bet ir pats Melbournas pasakys. Kitame minėjime davėm arbatos su biskvitais ir pieno įpylėme; tai prašau — simfoniją su drulialia sukūrė mūsų garbei. Nuvažiavome pas juos dainų šventėje padalyvauti; stalai lūžo nuo vaišių. Taip ir turi būti, sakyčiau, nes mes didmiesčio, garbingi kaimynai. Koncerte publikos galėjo būti daugiau, bet, matote, mes irgi turime nepajudinamų parengimų. O kai Melbournas ką ruošia, tai, geriausia, kad paruošimų kalendoriai patys pasitrauktų iš savo datų; mes svarbesni ir be jokių "beg your pardon" pastumsime, kur norėsime.

Man koncertu besigėrint, šalia sėdįs geelongiškis pradėjo girtis: — Matai, Argusai, koks mūsų choras, koks puikus dirigentas! Siela ir kūnu atsidavęs. Visa šeima kas savaitę Geelongo repeticijose, o Melbourne gyvena. Jūs labai didžiuojatės savuoju, bet mūsų prašau koks! Geriau žiūrėkit iš ko duoną valgot, nes šiais metais mes galime atimti iš jūsų laurus. — Bet nėra fair toks palyginimas, sakyčiau; mūsiškis juk negali vaikų atsivesti, nes vienas dar tokio amžiaus, kad pargriuvęs kaikada tokį solo, beveik kaip Mario Lanza, užtraukia; nė tėvo gaidų neskaitydamas. Didysis tą solistą daboja. Pats dirigentas su savo gražia žmonyte lygiai taip pat visa siela chorui atsidavęs. O dėl kūno, tai aš jam nieko negalėjau pasakyti, nes nesu choristas ir nežinau kokia akrobatika jie užsiimėja. Kiek žinau; ar nebus tik Melbourno choras už visus labiausiai ženotas ir jie taip pat šeimomis dalyvauja. Jam draugiškai patariau, kad per daug nesigirtų, nes nėra čia ko taip labai...

O Jackau, kad puolė mane Argusienė barti su scirka pamojuodama: — Geelongiškiai geresni kaimynai mums, negu mes jiems. Daug nuoširdesni. Ir tu čia niekų netauzyk, nes užtrauksiu skersai veido su mazgote, tai žinosi! — (Ji nesakė "veido".)

Na ja, nepriimkit už blogą. Ma-Matau ir aš. Tik iš nesmagumo juokauti mėginu. Gerus kaimynėlius Dievas davė, negalima sakyti. Žodį davus, kad reikia; visada ateinat talkon šokiui, ar dainai ar kitam kokiam darbui. Plačios širdies žmogus jūsų dirigentas; jei reikalas yra, randa laiko abiems chorams. Tautinių šokių grupės vadovas su jaunimu nebijo kelio nei lietaus ir Bendruomenės pirmininkas nenusisuka, kai prisidėti kur prašai. Klebono VW padangos daugiausia dyla Melbourno kely. Kur čia išvardinsi visas ponias, kurias visur pamatai?! Ir kam beišskirti vardus, nes jūs visi mieli, prie širdies pirglaudžiami. Dėkodami už visą gerą — neatsidėkosime; bent ateity stengsimės būti tokiais pat kaimynais ir jums.

Sakyčiau, kad nors įsigėrę išplepėkit paslaptį; kaip auklėjot vaikus, kad jie taip gražiai visur su jumis bendrauja?

Argus

Melbourno Moterų Veikloj

MELBOURNO SOCIALINĖS GLOBOS MOTERŲ DRAUGIJOS

nuo spalio 1967 m. iki lapkričio 1968 m.

VEIKLOS APŽVALGA

Ligonių lankymas ir globojimas.

Šiais metais buvo aplankyta 40 ligonių, jų tarpe keletas psichinių. Visems ligoniams buvo įteiktos dovanėlės. Psichiniams ligoniams — rūbai, baltiniai ir kitos dovanėlės. Buvo globojama šeima, *kurią vyras paliko, motinai laukiant penkto vaiko.* Metų bėgyje *nupirkti vainikai mirusiems tautiečiams ir dalyvauta laidotuvėse.*

Lėšų telkimas ir paskirstymas.

Draugija per šiuos metus turėjo $2267.85 pajamų. Šių lėšų telkimas pareikalavo daug darbo ir pasiaukojimo netik iš D-jos narių, bet ir kitų tautiečių. Buvo surengtos Kūčios su Katalikių Moterų D-ja, daiktinė loterija, Joninių pobūvis, laikyti bufetai pobūviuose. Suruošta vestuvių vaišės, taip pat Bendruomenės Valdybai prašant buvo suruošta Vliko pirmininko p. Valiūno priėmimo vaišės. Buvo nuomuojami indai kitoms organizacijoms, už ką D-ja turėjo $153.50 pajamų. Suruoštas Madų Paradas, p. Žukauskienei už pasko linimą tokio didelio skaičiaus suknelių, taip pat p. V. Aleknienei, kuri paradą papuošė gražiomis skrybėlaitėmis ir megztomis suknelėmis, D-ja nuoširdžiai dėkoja.

Išlaidų turėta $997.68 iš kurių $152.30 pareikalavo persiuntimas *45 siuntinių į Punsko sritį Lenkijoje* prašantiems paramos tautiečiams. Vasario 16 Gimnazijai Vokietijoje pasiųsta $100. Aukota Krašto Tarybos Lituanistinei Sekcijai, skautų reikalams ir turėta kitų smulkesnių išlaidų.

Organizacijinis tvarkymas.

Buvo suruošta Moterų Dienos, kurias pravedė Komitetas, sudarytas iš Soc. Globos Moterų D-jos, Kat. Moterų D-jos ir Evangelikų Parapijos Moterų. Tas pats Komitetas įrengė ir Seklyčią visų Lietuvių Moterų naudojimui.

D-ja organizavo pietus šeštadieniais dirbantiems tautiečiams Lietuvių Namuose. Narės tą atliko savo lėšomis, už ką joms ne tik D-ja, bet ir visuomenė, kuriai rūpi Lietuvių Namų reikalai, dėkoja.

Pravesta kultūrinė popietė .Dr. Šiurnienė atsakinėjo į rūpimus sveikatos klausimus, už ką D-ja reiškia jai padėką.

Visoms narėms už paaukotus fantus loterijai ir prisidėjusioms darbu, produktais ar pinigais nuoširdžiai dėkoju. Visiems aukotojams rūbų ir ponioms padėjusioms pasiųsti siuntinius į Punsko sritį D-jos vardu dėkoju.

D-ja dėkoja Lietuvių Namų Tarybai už suteiktas patalpas, kitoms Organizacijoms už galimybę turėti bufetus įvairių parengimų proga. Kun. Vaseriui už skelbimus Bažnyčioje ir leidimą naudotis sale prie Bažnyčios loterijai.

Dėkoju Valdybos narėms už našų darbą ir mieloms narėms ir visiems talkininkams, prisidėjusiems prie šių metų veiklos, be kurių įdėto darbo ir nuoširdumo viena Valdyba negalėtų tokių darbo vaisių susilaukti.

Ačiū visiems

Melb. Soc. Globos Moterų Draugijos Pirmininkė

Remkime savą spaudą

Valstybingumas...

(*Atkelta iš psl. 3*)

žavusio elemento, Bendruomenė bus ir vieninga ir švari.

Smarkiai klystų Bendruomenė, jei pasiduotų tokiai pagundai, nors ir labai lengvą kelią žadančiai. O klystų štai dėl ko. Pirmiausia, mūsų nėra tiek daug, kad galėtume lengva ranka save genėti. Mes negausūs — mūsų tikslams reikalinga kiekviena plakatą nešanti ranka, kiekviena protaujanti galva, kiekviena rašanti plunksna. Jei pradėsime beatodairiškai valytis, gal ir liks švari gryčia, bet greit tuščia. O šiuo atveju, ką mes norime išjungti? Tiesa — mažumą. Bet darbingą mažumą, turinčią apsčiai kūrybinio potencialo, galinčią daug padėti bendrajam mūsų tikslui. Tos mažumos galutinis atskilimas nuo Bendruomenės būtų didelis, ilgalaikis nuostolis. Dar daugiau — atstumdama neortodoksiškai nusiteikusią mažumą, Bendruomenė prarastų pastikėjimą jaunime. Jaunimas, mūsų studentai, šiuo metu stovi ant B-mennės slenksčio ir su pasipiktinimu žiūri į dabartinius kivirčus. Jei pasitikėjimas visuomene paprastam žmoniškumui nebus atstatytas, jaunimas tikrai pasiliks anapus Bendruomenės. Ir pagaliau, atsisakydama ieškoti vienybės, pripažįstant mažumos teises, Bendruomenė prarastų didelę dalį ssavo demokratiško charakterio, tos brangios žymės, kuri skiria iš kitų veiksnių.

Užgydyti skilimo žaizdą, sujungti nepagrįstos nesantaikos žalojamą visuomenę — tai Bendruomenės ateinančio penkmečio uždavinys. Nelengva tai misija. Tai problema, kurios sprendimas iš Bendruomenės vadovų pareikalaus ir sumanumo, ir atkaklaus ryžto, ir drąsos.

Ką Bendruomenė gali daryti, kad valstybingumo ir tautiškumo srovės liautųsi kryžiavęsi betikslia konflikte? Pirmiausia tenka nusistatyti kokios vienybės siekti, kokios ne. Nuomonių vienybė neįmanoma, net nepageidautina. Mes niekad neturėsime vienos nuomonės nei bendravimo su kraštu reikalu, nei VLIKo sudėties klausimu, nei Bendruomenės politinės — kultūrinės pusiausvyros problema. Siekti uniforminės vienybės čia būtų tik jėgų eikvojimas. Tačiau ir įmanoma ir reikalinga siekti pagrindinio tikslo ir darbo vienybės. Reikia siekti solidarios, visuomenės, kurią jungtų bendras tikslas — tautinės gyvybės išlaikymas ir tautos išsilaisvinimas, atviros visuomenės, kurios neskaldytų skirtingos priemonės to tikslo siekiant.

Kad atstatytų darbingą solidarumą lietuviuose, Bendruomenė pirmiausia turi stengtis kuo greičiau pašalinti iš mūsų gyvenimo tas ekstremistines pilietinio karo nuotaikas, priešų ieškojimą savo tarpe ir trumparegišką apsivalymo įtūžimą. Žodžiu, reikia stengtis švelninti įtampą reikia sudaryti sąlygas nuomonių pasikeitimui žmogišku dialogu, o ne vienas kito kaltinimu ir įžeidinėjimu. Žinoma, Bendruomenė negalės sustabdyti visų ekstremistinių išsišokimų — visuomet bus balsų, apšaukiančių kitaip manantį lietuvį komunistu. Tačiau Bendruomenė gali atimti pagrindą tom skaldančiom jėgom reikštis daugumos vardu. Dabar, kai atpirkimo ožių ieškoma remiantis veiksnių, o tuomi pačiu ir Bendruomenės autoritetu, tos apraiškos įgyja visuotinumo pobūdį ir atrodo, kaip daugumos įtūžimas likviduoti kitaip galvojančią mažumą. O yra galima sudaryti tokią atmosferą, kurioje tie visi mūsų gyvenimą apkartinantys išsišokimai būtų traktuojami kaip antibendruomeniškai nusiteikusios ir neatsakingos mažumos žygiai ne už veiksnius, bet prieš bendrą darbą ir prieš lietuvišką solidarumą. Tokią atmosferą sukurti Bendruomenė gali. To siekiant, Bendruomenė turi būti atsargi su viešais pasmerkimais, kaltinimais ir tautinės drausmės principo beatodairišku švaistymu kiekvienai smulkmenai. Tautinę drausmę įgyvendinti bus lengviau tylia diplomatija, derybomis, negu viešais smerkimais. Radusi reikalo bausti savo narius, Bendruomenė turi tai atlikti per savo institucijas, demokratinio teisės proceso keliu. Viešas pasmerkimas yra ne kas kita, kaip neatsakingas žmogaus atidavimas minios teismui, linčui, ne kas kita, kaip atviras kvietimas visiems neapykanta degantiems ektremistams mindžioti individo teises. Neužteks jei Bendruomenė rūpinsis atsakingumu prieš žmogų vien savo organizaciniuose rėmuose. Šioj srity Bendruomenė turi įtakoti ir kitus veiksnius, kad ir jie, nors ir nutolę nuo eilinio lietuvio, respektuotų individo teises savo darbuose ir pareiškimuose.

Siekdama užlopyti skilimo plyšius, Bendruomenė privalo suteikti balsą ir tiem savo nariam, kurie neatstovauja oficialių pažiūrų praktiškuose mūsų veiklos reikaluose. Nesiūlau, kad "tautininkų mažuma būtų įsileista į vadovaujančias pozicijas. Čia jokio įsileidimo nereikia — įleidžia ar neįleidžia lietuvis bendruomeninkas, mesdamas savo balsą rinkimų metu. Bet jau vien dėl to, kad esame demokratiška bendruomenė, nereikia bijoti skirtingų nuomonių, ir visai netikslu stengtis tas nuomones nutildyti. Jei daugumos pasirinktieji metodai tikrai patys geriausi, kodėl baimintis jų kritikos? Kodėl atsiverti nuo skirtingų pažiūrų? Jei Bendruomenė tikrai tiki savo demokratiniais pagrindais, tuomet ji turi užtikrinti mažumai ne tik teoretinę žodžio laisvę, bet ir leisti jai pilnateisiškai dalyvauti bendruomeniniame darbe. Todėl Bendruomenės subėgimų programose netikslu ribotis vien daugumos balso reiškėjais. Ir kongresų, suvažiavimų, ir kultūrinių parengimų programose turi būti įtraukti ir tie žmonės, kurie išpažįsta šiuo metu nepopuliarų, tautiškumo etikete žymimą nusistatymą. Jei norime tikros darbo vienybės, negalime iš visų veiklos sričių išjungti tuos, kurie vienu, kitu klausimu nepritaria daugumos manymui.

Žengdama į sekantį savo gyvenimo penkmetį, PLB turi skelbti paliaubas mūsų tarpusavio kivirčams ir visuomenės jėgas, dabar eikvojamas saviesiems pulti, nukreipti į našų, vieningą darbą lietuvių tautos naudai. Vienybę atstatyti, skilimą sustabdyti — sunkus uždavinys. Sunkus, bet nėra neįmanomas. Tikslo vienybei pagrindas yra — juk mes visi sutariame, kad Lietuvos išsilaisvinimas yra mūsų išeivijos pastangų tikslas. Tą tikslą pripažįsta ir tautinę gyvybę akcentuojanti mažuma, nežiūrint to, kad kovos įkarštyje jie dažnai kaltinami nusiangažavimu, pabėgimu iš laisvės kovos fronto. Tikslas bendras visiems. Jis mus neskiria, jis jungia. Skiriamės tik mažiau esminiuose reikaluose, nesutardami kaip efektingiausiai šiandien, šio momento situacijoj to tikslo siekti. Vieni labiau pabrėžiame tautos gyvybės išlaikymo reikalą, kiti norime visas pastangas pagrįsti politine akcija. Nesutarimas, pasirenkant priemones, mūsų neskaldys, jei pajėgsime suprasti, kad, einant į tikslą, nebūtina traukti tik vienu vieninteliu keliu. Svarbu, kad visos mūsų pastangos juda viena kryptim, kad ir skirtingom vėžėm. Reikia tik, kad savų vėžių nelaikytume pačiu tikslu. Tad pagaliau nesvarbu ar kelią, kuriuo einame, vadinsime valstybingumu ar tautiškumu, nes tai bus tik patogios etiketės užimtai linijai apibūdinti. Visuomeninės krypties etiketė nėra lygi vertybei. Tad jei valstybingumą bei tautiškumą suprasime ne kaip savo ar oponentų iškabas, bet kaip neatskiriamų vertybių pynę, nusakančią visiems bendrą tikslą, tuomet tarpusavio kivirčų ginklus sukabinę ant sienų, galėsime atsidėti tam, kas mūsų buvimą išeivijoj įprasmina — kūrybingam darbui savo tautai, laisvai, nepriklausomai Lietuvai.

KALĖDINIAI SIUNTINIAI 1968 M.

Artėjančių Kalėdų Švenčių proga siūlome tris specialiai sudarytus siuntinius iš tokių dalykų, kurie labiausiai reikalingi ir naudingi Jūsų giminėms.

MIŠRUS KALĖDINIS 1968 M.

Vyriškas arba moteriškas labai geros rūšies megstinis, itališkas moteriškas arba vyriškas nailoninis lietpaltis; 3¼ jardo vilnonės angliškos vyriškam kostiumui medžiagos; 3 jardai gražios moteriškam kostiumėliui medžiagos; vilnonė sijonui medžiaga; puikūs vyriški nailoniniai marškiniai arba nailoninė bliuskutė; dėžė šokoladinių saldainių ir 20 angliškų geriausios rūšies cigarečių.

$65.00 (australų

MOTERIŠKAS KALĖDINIS 1968 M.

Komplektas labai gražių moteriškų nailoninių apatinių rūbų; gėlėta arba su ornamentais vilnonė skarelė; 3 jardai moteriškam kostiumėliui cremplene medžiagos; gražus moteriškas megstukas; 3 jardai vilnonės paltui medžiagos; 2½ jardo vilnonės suknelei medžiagos.

$65.00 (australų).

MAISTO SIUNTINYS 1968. M.

½ sv. arbatos; 1 sv. kakavos; 6 sv. geriausios rūšies baltų miltų; 2 sv. ryžių; ½ sv. pipirų; ½ sv. geriamo šokolado; 1 dėž. nescafe; 3 sv. kiaulienių taukų.

$20.00. (australų).

Taip pat į betkurį rūbų siuntinį galima pridėti žemiau išvardintus dalykus, kurie visada naudingi ir laukiami Lietuvoje.

Vilnonės skarelės $ 3.00; nailoniniai lietpalčiai $7.00; vyriški arba moteriški megstukai $8.50; nailoniniai marškiniai $5.50; vyriškos arba moteriškos vilnonės arba nailoninės kojinės $1.75; labai geras parkeris firmos "Parker" $6.00.

Baltic Stores Ltd.

(Z. JURAS)

421 HACKNEY RD., LONDON, E. 2.

ENGLAND. Telef. SHO 8734.

Su malonumu priimame užsakymus, kuriuos pats siuntėjas pasirenka iš kainoraščio arba užsako kas patinka.

ATSTOVAI AUSTRALIJOJE:

Melbourne — *H. Petrauskas* 25 Prior Rd., Noble Park, Vic., 3174, Telef. 546 3416, *St. Reciuga,* 58 Wehl St. Mt. Gambier, S.A., 5290, *K. Stankūnas* 5 Markwell St. Bowen Hills, Qld. 4006, Brisbane.

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

CANBERRA

CANBERROS LIETUVIŲ NAMŲ PRAPLĖTIMAS

Šiomis dienomis Canberros Lietuvių Klubas pradėjo praplėtimo darbus. Tai jau antrą kartą mūsų Klubo pastatas didinamas. Prieš porą metų buvo pristatytas bilijardo kambarys. Šį kartą įrengiamas moderniškas šaldymo kambarys su papildomu kompresorium, didinamas gėrimų sandėlys ir įrengiama statinėms ir šiukšlių dėžėms laikyti speciali pastogė. Taip pat statomas išmontuojamo tipo laikinas garažas, kuris tarnaus kaipo bendros paskirties sandėlys.

Virš paminėti praplėtimo darbai kainuos Klubui apie 5000 dolerių.

Planus padarė ir specifikaciją paruošė PLIAS Canberros skyrius. Statybos darbai atliekami ūkio būdu, t.y. kiekvienam specialiam darbui samdomi tos rūšies amatininkai tiesioginiai.

Darbų organizavimą, be jokio atlyginimo, apsiėmė atlikti vienas iš Canberros lietuvių statybininkų p. P. Pilka, kuris yra dabartinis Klubo licenzijos laikytojas.

Praplėtimo darbai, numatoma užtruks porą mėnesių.

N.

P.L.I.A.S. CANBERROS SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Lapkričio 27 dieną P.L.I.A.S. Canberros Skyrius turėjo labai įdomų susirinkimą, būtent, be bėgamųjų reikalų dienotvarkėje buvo įtrauktas punktas — pasveikinimas kol. V. Genio su ponia laimingai sugrįžusių iš kelionės po Pietryčių Aziją ir Japoniją.

Savo įžanginiame žodyje pirmininkas N. Volkas paminėjo, kad jis sveikina dvigubai kol V. Genį — pirmiausia laimingai sugrįžusį iš kelionės po platųjį pasaulį ir taip pat, po nemalonios ligos ir operacijos, pilnai atgavusį fizines jėgas.

Kol. V. Genys iš savo kelionės parodė apie 200 spalvuotų skaidrių, jas paaiškindamas. Iš pasikalbėjimų paaiškėjo, kad kelionė buvo sekminga ir įdomi.

N.

NEWCASTLE

Lapkričio 30 d. Niukastelio lietuvių choras, vadovaujamas S. Žuko, Y.W.C.A. salėje dainavo lietuviškas kalėdines giesmes. Kadangi publikoje lietuviškai kalbančių buvo nedaug, tai chorvedys tarp gražių kalėdinių giesmių įterpė ir patrijotinę dainą "Laisvės Varpą" ją pavadinęs "Christmas Bell". Žodžių nesuprantantiems angliškiems australams mūsų daina labai patiko. Publikoje sėdintieji lietuviai savo kaimynams paslapties neišdavė. Paskutinę dainą "Silent Night" niukasteliečiai dainavo angliškai. Chorui padainavus pirmą posmelį, chorvedys atsisukęs į publiką, pakvietė klausytojus įsijungti į kalėdinę nuotaiką. Iš pradžios kiek nedrąsiai, bet juo tolyn, tuo daina stiprėjo. Netrukus visi žiūrovai pritarė lietuvių chorui. Koncertui pasibaigus žiūrovai griausmingai plojo Niukastelio lietuvių chorui, o choristai publikai.

•

1968 m. gruodžio mėn. 1 d. Niukastelio universiteto choras surengė grandiozinę kalėdinių giesmių koncertą. Šiam, labai aukšto lygio chorui priklauso universiteto pedagogai ir jų žmonos. Programos pajvairinime dalyvavo: olandų, lenkų, universiteto studentų ir lietuvių chorai. Koncertas vyko universiteto kieme. Programą atliekantieji chorai dainavo sustoję ant aukštų administracijos pastato laiptų. Žiūrovai, kurių buvo virš 1000, sėdėjo kur galėjo; ant žolelės, po spalvotomis lemputėmis papuoštais medeliais ir ant pasivaikščiojimo takelių. Nors savo skaičiumi mažiausias, Niukastelio lietuvių choras puikiai mus reprezentavo. Aišku, meistriškam universiteto chorui neįkando, bet kitus chorus, tai sunešiojo. Dainavo lauke, tačiau aukštais pastatais apstatytas kiemas davė stebėtinai puikią akustiką. Geras skambesys davė didelį šansą negausiam, bet gerai dainuojančiam, lietuvių chorui. Programą išklausę A.B.C. radio stoties vadovai pakvietė Niukastelio liet. chorą įdainuoti į plokštelę lietuviškas kalėdines giesmes. Nors choristai buvo nutarę repeticijas nutraukti ir pasatostogauti, bet gražios ponios Biggins kviesti, sutiko susirinkti A.B.C. radiofono studijoje ir lietuviškai pagiedoti. Prieš Kalėdų šventes lietuviškos giesmės bus perduotos per A.B.C. radio stočių tinklą.

SYDNEY

MOKSLO METŲ UŽBAIGA

Gruodžio 1 d. mokslo metus užbaigė Sydnėjaus savaitgalio mokykla. Tuoj po pamaldų, kurios irgi buvo dalis užbaigos iškilmių visi rinkosi į parapijos salę, kur mokiniai pasirodė ką jie pramokę.

Programa pradėta mokyklos vedėjosp. E. Badauskienės kalba supažindinant gausius dalyvius su mokslo metų eiga ir rezultatais.

Įscenizuotą "Gedimino sapną" išpildė visi mokiniai. Pianinu skambino Roma Maksvytytė ir Renius Antanaitis, akordeonu pagrojo J. Zubrickas, o dūdelėmis — Audronė Kasperaitytė, Viktorija Janavičiūtė ir Nijolė Maksvytytė. Dailiai padeklamavo N. ir K. Stašionių vaikučiai. Programa baigta Lietuvos Himnu.

Pasišventusiems mokytojams ir uoliems mokiniams padėkojo mokyklos iniciatorius ir globėjas kun. P. Butkus sykiu padovanodamas mokytojams lietuviškų knygų. Apyl. pir-kas p. A. Dudaitis pasveikino gražiai tobulėjantį kult. židinį įteikdamas mokytojams lietuviškais motyvais paruoštus skydus. Tėvų K-tas taip pat skyrė dovanų mokytojams.

Lietuviškos mokyklos baigimo pažymėjimai buvo įteikti Gailiui Antanaičiui, Laimai Barkutei Romai ir Nijolei Maksvytytėms, Viktorijai Janavičiūtei, Laurai Karpavičiūtei, Aldonai Sankauskaitei, Eleonorai Šatkauskaitei ir Jonui Zubrickui.

Šias eilutes rašančiam paaiškėjo, kad šiais metais pats uoliausias ir ištikimiausias "mokinys buvo p. B. Barkus, tėvų komiteto pirmininkas, kuris ištisus metus jokios pamokos nepraleido ir niekad nepavėlavo.

V.B.

BRISBANE

KALĖDINĖ IŠVYKA

Gruodžio 1 d. Brisbanės Apyl. Valdyba surengė tradicinę kalėdinę iškylą p.p. Ruzgių žemėje vaikams ir jaunimui. Visi buvo vaišinami saldumynais ir vaisvandeniais.

Jaunimas entuziastingai žaidė tinklinį, kurį pravedė Algis Mališauskas. Broliai Veseliai pademonstravo japoniškas "Judo" imtynes. Mūsų skautės sesės Zabukaitės pravedė loteriją, iš kurios gautą 20 dol. pelną panaudos vykstančių į tautinę stovyklą skautų kelionės išlaidoms.

Gausus brisbaniečių būrys dalyvavo šioje iškyloje. Vyresnieji džiaugėsi praleidę sekmadienį tyra me ore atsigaivindami šaltais gėrimėliais. Į išvyką buvo atsilankęs ir mūsų kapelionas kun. Dr. P. Bačinskas, kur turėjo progos susipažinti su dar nematytais lietuviais.

Pranešimai

PRANEŠIMAS VISOMS SYDNĖJAUS LIET. ORGANIZACIJOMS

Gruodžio 15 d., sekmadienį, tuoj po liet. pamaldų, Sydnėjaus Liet. Klubo patalpose (39 Church St., Lidcombe) šaukiamas visų liet. organizacijų atstovų pasitarimas sudaryti metiniam parengimų kalendoriui 1969 metams.

Kviečiame visas organizacijų vadovybes pasiųsti atstovus į šį pasitarimą.

Atskiri kvietimai nebus siunčiami.

Sydnėjaus Apylinkės V-ba

KRAŠTO TARYBOS PAPILDYMAS

Paskelbtame Mūsų Pastogės Nr. 47 Naujos ALB Krašto Tarybos sąraše praleistas Adelaidės apylinkės rinktasis Krašto Tarybos narys p. J. Arminas ir iš Sydney apylinkės p. A. Kapočienė. Už praleidimus maloniai atsiprašome.

Red.

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMAI

Jubilėjinės salės vajus sekmingai vyksta toliau. Klubo Taryba nuoširdžiai dėkoja žemiau išvardintiems aukotojams. Aukų gauta:

$ 65.00 — pelnas iš p. P. Rūtenio rečitalio; $50.00 — O. ir J. Braniškai; $ 30.00 — K. Guiga; $25.00 — K. Lynikas; Po $20.00 — Z. Bridikis; D. ir P. Baltučiai; J. Kairiukštienė; V. Miliauskas; V. Pupelis; E. Seženis; G. Žemkalnis. $15.00 — S. Stankūnavičius. Po $10.00 — V. Aglinskas; V. Dumskis; J. Kalpokas; V. Lakickas; V. Ročienė; J. Šeštakauskas; A. Treikleris; B. Uselis; J. Umber; P. Valkas; S. Zakas. Po $5.00 — V. Kuzmickienė; J. Rubas; V. Sidabra. Suma pagal šį sąrašą $450.00. Iki lapkričio 26 d. Salės Vajaus kasoje turima $3722.00.

Klubo Taryba šiuo reiškia viešą padėką p.p. K. Guigai ir L. Geštautui, kurie savo mašinom vežiojo aukas renkantį tarybos narį V. Aglinską.

Stasys Čižauskas.

PRANEŠIMAS

S.L.M.S.G.D-jos Valdyba praneša visuomenei, kad 1969 m. vasario 1 d. Ukrainiečių Salėje, Lidcombe, vyksta *Užgavėnių Blynų reprezentacinis balius.*

Nors dar tebėra laiko, bet valdyba jau dabar maloniai prašo visų tautiečių įsidėmėti tą datą.

Smulkesnes informacijas pranešime vėliau.

Valdyba

SKAITYTOJAMS

Dar nevėlu paduoti įvairius pranešimus, skelbimus ir net sveikinimus paskutiniam šių metų Mūsų Pastogės numeriui, kuris bus spausdinamas savaitę prieš Kalėdas. Kas turi ar numato turėti kokių svarbių pranešimų, paskelbimų Kalėdų — Naujųjų Metų laikotarpy prašomi kuo skubiau prisiųsti Mūsų Pastogės Redakcijai 13 Percy St., Bankstown, N. S.W., 2200.

Taip pat primename, kad Redakcijai skirta medžiaga turi būti adresuojama Redakcijos aukščiau paduotu adresu, bet ne į Box 4558 G.P.O., Sydney, kaip kad daugelis praktikuoja. Pašto dėžutės adresu redakcijai siunčiama medžiaga redakciją pasiekia savaitėmis pavėluotai.

Įsidėmėkite: 1969 metų pirmasis Mūsų Pastogės numeris bus išleidžiamas datuotas sausio 13.

Mūsų Pastogės Redakcija

REGISTRACIJA KŪČIOMS

Sydnėjaus Liet. Klubas kviečia narius ir jų svečius į savo kasmet ruošiamą Kūčių vakarą, kuris įvyks gruodžio 24 d. klubo laikinose patalpose 39 Church St., Lidcombe.

Už vakarienę nariai ir svečiai moka po $2.50, vaikams iki 12 metų veltui, pensininkams ir studentams $1.00.

Prašome vakarienei registruotis ir apsimokėti iki gruodžio 23 dienos.

SYDNEJAUS LIETUVIŲ

JAUNIMO FESTIVALIS

GRUODŽIO 21 D. (ŠEŠTADIENĮ) BANKSTOWNO LIET. NAMUOSE. PRADŽIA 7 val. vak.

Programoje: vieno veiksmo trijų paveikslų vaidinimas

MARCELĖS NUODĖMĖ

Pagal V. Krėvę scenai paruošė ir režisavo **Ava Saudargienė.**

Veikalėlis taip pat bus rodomas Lietuvių Dienos Jaunimo koncerte Adelaidėje

— ★ —

TAUTINIAI ŠOKIAI

Atlieka Sydnejaus tautinių šokių grupė, vad M. Osinaitės — Cox.

— ★ —

Po programos bendri

ADVENTINIAI ŽAIDIMAI IR PASIVAIŠINIMAI

Veiks bufetas su užkandžiais ir gėrimais.

— ★ —

Įėjimas: $1.50 asmeniui; vaikams ir pensininkams — 50 centų.

Visi kviečiami atvykti ir pasigėrėti mūsų jaunimo darbais!

Globoja Sydnejaus Apylinkės Valdyba

PADĖKOS

PADĖKA

Lietuvių Tėvų Jėzuitų Bažnyčiai statyti Brazilijoje aukojo:

P. Kairaitienė, Bulleen, Vic., — $100.00; P. Ragauskas, Melbourne, — $40.00; Br. Grinskis, Wellington, New Zealand — $30.00 ir E. Vorkalienė, Auckland, New Zealand — $11.00.

Iš viso aukščiau paminėtam tikslui ligšiol suaukota: $3324.00.

Visiems maloniems misijų Geradariams nuoširdžiai dėkoja Tėvai jėzuitai Brazilijoje. Aukos ir toliau siunčiamos įgaliotiniui: Rev. S. Gaidelis, 345 Burwood Rd., Hawthorn, Vic., 3122.

PADĖKA

S.L.M.S.G.D-jos valdyba nuoširdžiai dėkoja p.p. Bastienei, Grybienei, Romanienei už tortus bei pyragus, p. Zenkevičienei už $2.00, aukojusioms Kariuomenės Šventės bufetui.

Valdyba

PADĖKA

Sydnėjaus Savaitgalio Mokyklos Tėvų Komitetas (p.p. V. Kabailienė, Zigaitienė ir B. Barkus) reiškia nuoširdžią padėką šiais metais mokykloje dirbusiems mokytojams: p.p. E. Badauskienei, D. Burneikienei, G. Grybaitei, A. Jablonskienei, Mauragienei, A. Paminskienė V., Stanevičienė V., Pauliukonis Z., Marašinskienė A., Marašinskas P., Svirka A., Kazlauskas J., Donielienė P., Kazlauskas V., Karpavičienė D., Bartkevičius E. Narbutas E., Sviderskienė J., Ramuskytė Z., Matves (latvis) N., Motuzas O., Suviskas M., Badauskas K., Abromas J., Kazlauskas V., Daudaras V., Kaciusis A., Matačiūnas B.

Po 20c — Jankauskienė M., XXX, Doniela P.

Širdingas ačiū

Skautų Tėvų ir Rėmėjų K-tas

kalniui, B. Protaitei, A. Zubrickienei, R. Žižytei-Blansjaar, muzikos vadovui J. Maksvyčiui ir kun. P. Butkui.

Tenka atskirai padėkoti p. A. Jablonskienei už darbą ir išlaidas vaidintojams paruošiant rūbelius.

Už scenos ir vaišių paruošimą ačiū p.p. Antanaičiui, Jablonskiui, V. Šliteriui ir visiems prisidėjusiems tėveliams.

Mokyklos Tėvų Komitetas

GERAS VAIRUOTOJAS

Eismo policininkas, sustabdęs automobilį vairuojantį pilietį:

— Jūs važiuojate be jokių šviesų.

— Tai nieko baisaus. Blogiau, kad ir stabdžiai neveikia.

— Prašau parodyti vairuotojo leidimą.

— Aš niekad jo neturėjau.

— Tokiu atveju privalau Jus suimti.

Čia įsiterpia šalia vairuotojo sėdėjusi žmona:

— Prašau į tai nekreipti dėmesio, nes jis taip kalba, kai būna girtas...

KIEK AŠ SUŽINOJAU!

Ku-ka

Adelaidiškiai Agota ir Kazys Kaminskai lapkričio 16 d. atšventė savo sidabrines vestuves Lietuvių Namuose. Iškilmėse, kurias paruošė Moterų Sekcija, dalyvavo apie 60 asmenų. "Jaunavedžius" sveikino p.p. V. Raginis, kun. A. Kazlauskas, P. Bielskis, G. Vasiliauskienė, V. Šimkus ir eilė kitų.

Sukaktuvininkai p.p. Kaminskai beieškodami įsikūrimo galimybių apkeliavo aplink visą pasaulį. Iš Vokietijos jie buvo emigravę į Kanadą, iš ten persikėlė į Naująją Zelandiją ir pagaliau nusėdo Adelaidėje.

Abu p.p. Kaminskai ir jų sūnus Gintis dainuoja Lituanijos chore, ir šiaip reiškiasi aktyviai lietuviškame gyvenime.

•

Sydnėjaus jaunimo pasirodymai prieš išvykstant į Adelaidę sujungti drauge su lietuviškais adventiniais žaidimais įvyksta ne gruodžio 14, kaip kad buvo rašyta pereitame M.P. Nr., bet gruodžio 21 d. 7 val. vak. Bankstowno Lietuvių Namuose.

•

Keista, Melbourno moterys ruošia gana populiarius madų paradus, Adelaidės — kartūno balius arba irgi kažką panašaus į naujausių madų atskleidimus, bet per eilę metų nieko ta kryptimi nedaro Sydnėjaus moterys. Jas greičiausio užgulę kitokie rūpesčiai, ir joms mados visai negalvoj.

•

Brisbaniečiai p.p. Žukeliai nusipirko naują gana erdvų namą naujame Holland Pk. West rajone ir jame jau gyvena. Namas bus šventinamas kalėdojimo proga.

•

Išvykęs į N. Gvinėja ir kaimynines salas dail. L. Urbonas kasdien rašo M.P. redaktoriui laiškus tuo norėdamas įrodyti, kad jis dar vietinių žmogėdrų nesuvalgytas.

Besitrankant po salas užtiko vieną lietuvį jachtos savininką ir žvejį, kuris esąs toks taupus, kad valgąs pusiau keptą žuvį taupydamas vandenį ir kurą.

•

Sydnėjaus Moterų Soc. G. Draugija jau dabar ruošiasi savo iškilmingam Užgavėnių blynų tradiciniam baliui, kuris numatomas pravesti su nepaprasta iškilme ateinančių metų vasario 1 d. Sako, jau pakviesti ir sutiko lietuviškų blynų paragauti net kai kurie valstijos ministeriai ir parlamentarai. Balius įvyks Ukrainiečių salėje Lidcombe.

•

Taip ir traukia į krašto sostinę lietuviai. Štai neseniai į Canberrą persikėlė mūsų veterano ir bendruomenės garbės nario A. Baužės vyresnioji duktė Irena su visa šeima. Mat, žentas V. Stička paskirtas Tekstilės departamente direktorium.

•

Aplankęs lietuvius Adelaidėje ir Melbourne gerai nusiteikęs sugrįžo ALB Krašto Valdybos p-kas p. S. Narušis. Sako, viskas jau paruošta ir visi pasiruošę Lietuvių Dienoms, kurios užsimotos pravesti su nepaprasta iškilme kaip ir dera jubiliejiniams Lietuvos nepriklausomybės metams.

•

Nors daug sydėjiškių išvyksta į Adelaidę, bet bus tokių, kurie paliks vietoje. Tokius visus Dainavos Namų Valdyba kviečia atvykti ir sutikti Naujuosius Metus Dainavoje Bankstowne.

PAS SKAUTUS

SKAUTŲ PARENGIMAI LIETUVIŲ DIENŲ METU SKAUTŲ PARODOS

LLS 50-čiui paminėti prie Lietuvių Dienų metu vykstančios foto parodos Adelaidėje bus prijungta ir iš JAV gauta LSS sukaktuvinė foto paroda, vaizduojanti lietuvių skautų gyvenimą įvairiuose pasaulio kraštuose.

Paroda rūpinasi žinomas skautų bičiulis p. V. Vosylius.

Adelaidės "Vilniaus" tunto skautai savo būklo patalpose (Adelaidės Lietuvių Namuose) ruošia skautiškos spaudos parodą. Jos organizavimu rūpinasi skautininkas J. Vanagas .

Inf.

LSS JUBILĖJUS

"Atgimė Tėvynė,
Gimėme ir mes..."

1918 metais, lapkričio mėn. 1 d. Vilniuje įvyko pirmoji lietuvių skautų skilties sueiga. Nuo tos dienos skautiškasis judėjimas plačiai paplito lietuviško jaunimo tarpe ir padėjo daugeliui jaunų lietuvių išaugti pilnesniais žmonėmis, geresniais lietuviais.

Todėl su pasididžiavmu LSS švenčia savo 50 metų auksinę sukaktį kartu su Lietuvos Nepriklausomybės auksiniu jubilėjumi, ir skiria šiuos metus ypatingam Tėvynės meilės ir lietuviškumo ugdymui.

Pagerbti Lietuvos nepriklausomybei ir sustiprinti skauto ir Tėvynės ryšį, jau nuo 1928 metų rengiamos Tautinės stovyklos, kas kiekvieną dešimtmetį. Taip, kad 1928 m. įvyko pirmoji tautinė stovykla, 1938 m. — antroji, Abi Lietuvoje, A. Panemunės pušyne.

Tęsdami savo tradiciją, skautai ir toliau tremtyje rengia savo Tautines stovyklas kas dešimts metų: 1948, 1958 ir dabar 1968.

Penktoji Tautinė Stovykla Australijos rajone šiemet įvyks prie Adelaidės, Mt. Crawford pušyne 1969 m. sausio 3-13 dienomis, Adelaidėje vykstančių Lietuvių Dienų dvasioje, kaip jaunimo užbaiga šioms dienoms.

Stovykloje susirinkęs lietuviškas jaunimas, ar gal teisingiau didelė dalis lietuviško jaunimo Australijoj dės pastangas skautišku būdu tapti geresniais žmonėmis, geresniais lietuviais, tesėdami savo obalsį: — *Dievui, Tėvynei ir artimui!*

v.s. V.S.N.

PADĖKA

Skautų Tėvų ir Rėmėjų Komitetas širdingai dėkoja visiems atsilankiusiems į jų ruoštą *Gegužinę* (lapkričio 17 d.) Ingleburne skautų žemėje.

Ypač esame dėkingi savo darbais ir talkininkavimu prisidėjusiems: p. Antanaitienei V., p. Bačiulienei I., p. Eidintui L., p. Gilienei N., p. Karpavičienei M., p. Kataržiui A., p. Kasperaitienei G., p. Šliteriui V., p.p. Šliogeriams J.M. ir p. Romanienei.

Taip pat dėkojame visiems žemiau išvardintiems aukotojams už jų piniginę paramą:

$6.00 — Paltanavičius R.,
$5.00 — Mikalauskas J.,
Po $2.00 — Vainauskas H., Bačiulis P., Smitas E.A., Karpavičienė M., Romanas J., Daubaras J., Adickas K., Šliteris V., Narbutas M.K., Narušis S., Kun. Butkus P., Laurinaitienė E., Anonymus, Tirilius B., Barkus B.

Po $1.00 — Stošius H., Stravinskas A., Kataržienė P., Ka-

MŪSŲ PASTOGĖ

BENDRUOMENĖS LAIKRAŠTIS
AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY
"OUR HAVEN"
LEIDĖJAS: A.L.B. KRAŠTO VALDYBA
Redaktorius: Vincas Kazokas
13 Percy Street, Bankstown, N.S.W., 2200. Tel.: 70-8395
Administracijos tel. 649 9062
Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.

Prenumerata: metams $8.00, pusei metų — $4.00, trims mėnesiams $2.00. N. Zelandijoje ir Anglijoje kaina ta pati. Kituose kraštuose metams $10.00. Atskiro numerio kaina 20 centų.
Prenumerata adresuojama:
MŪSŲ PASTOGĖ, Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.., 2001
Skelbimai:
1 colis per 1 skiltį $1.20, bendruomeniniai $1.00.
Už skelbimų turinį neatsakoma.

Printed by Mintis Pty. Ltd., 417 Burwood Rd., Belmore Sydney, tel.: 759 7094, for the Publisher: Australian-Lithuanian Community, P.O. Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W., 2001